

JEDZIEMY DO WÓD W...

Biuletyn informacyjny nr 3/2015
Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP

ISSN 1427-0900

JEDZIEMY DO WÓD W...

**Stowarzyszenie
Gmin
Uzdrowiskowych RP**

Biuletyn informacyjny nr 3/2015

Rada Naukowa czasopisma naukowego „Jedziemy do wód w ...”:

1. **prof. dr hab. Andrzej Rapacz** – Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną, UE we Wrocławiu,
2. **prof. dr hab. inż. arch. Elżbieta Węclawowicz-Bilska** – Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej,
3. **prof. dr hab. Marek Zdebel** – Katedra Prawa Finansowego Uniwersytetu Śląskiego,
4. **prof. dr hab. Janusz Szopa** – Katedra Rekreacji AWF Katowice,
5. **dr Tadeusz Burzyński** – Wydział Turystyki i Promocji Zdrowia GWSH Katowice, Instytut Turystyki w Krakowie,
6. **dr Diana Dryglas** – Katedra Geologii Ogólnej i Geoturystyki, AGH Kraków,
7. **prof. nadzw. dr hab. Andrzej Hadzik** – Katedra Turystyki AWF Katowice, Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie
8. **prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wołowicz** – Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Recenzenci czasopisma naukowego „Jedziemy do wód w ...”:

1. **dr hab. n. med. prof. nadzw. Włodzisław Kuliński** – Wydział Nauk o Zdrowiu UJK w Kielcach, Zakład Medycyny Fizykalnej UM w Łodzi,
2. **prof. dr hab. Bogusław Sawicki** – Katedra Turystyki i Rekreacji, UP w Lublinie,
3. **dr hab. inż. Marek Doktor** – Katedra Geologii Ogólnej i Geoturystyki AGH, Kraków.
4. **prof. zw. dr hab. Janusz Soboń** – Akademia Morska w Szczecinie
5. **prof. nadz. dr hab. inż. Paweł Żukowski** – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim

Redakcja czasopisma naukowego „Jedziemy do wód w ...”:

1. Redaktor naczelny – **prof. dr hab. Bogusław Sawicki**
2. Redaktor językowy – **mgr Wojciech Fułek**
3. Redaktor tematyczny – **dr Jan Golba**
4. Sekretarz redakcji – **Iwona Drozd**

Czasopismo wydane przez:

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477 74 50, fax 18 477 74 51
ISSN 1427-0900

www.sgurp.pl
e-mail: biuro@sgurp.pl

Fotografie:
Archiwum SGU RP
Archiwa UM Gmin Członkowskich
Fotografia na okładce: Park Zdrojowy w Ciechocinku

Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC
33-300 Nowy Sącz, ul. Lwowska 143
tel./fax 18 547 45 45, tel. 18 441 02 88
e-mail: biuro@novasandec.pl
www.novasandec.pl

Spis treści

Od Redakcji.....	5
------------------	---

Z ŻYCIA SGU RP

XXIV Kongres Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu (I. Drozd).....	7
Uchwały i wnioski XXIV Kongres Uzdrowisk Polskich (I. Drozd).....	13
Prezentacja Partnerów Kongresu Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu (I. Drozd)	15

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Polanica-Zdrój	21
Rabka-Zdrój	25

PROMOCJA

POLSKIE UZDROWISKA - przedruk z czasopisma branżowego Fakty MAGAZYN GOSPODARCZY	29
EKO HESTIA SPA – rusza wyścig po ekologiczną nagrodę! (I. Drozd)	33

UZDROWISKA PO LIFTINGU

Horyniec-Zdrój	35
Sękowa	39

REFERATY

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości elementów konstrukcyjnych farm fotowoltaicznych (modułów fotowoltaicznych), (dr hab. Tomasz Wołowiec, Zastęp- ca Burmistrza Krynicy-Zdroju; dr Dariusz Reško, Burmistrz Krynicy-Zdroju)	43
Umarzanie dotacji budżetowej jako należności publiczno-prawnej (dr hab. Tomasz Wołowiec, Zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju, dr Dariusz Reško, Burmistrz Krynicy-Zdroju)	49

Od Redakcji

Szanowni Państwo,

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny numer czasopisma naukowego „Jedziemy do wód w...” wraz z informacjami na temat ostatnich wydarzeń jakie miały miejsce w środowiskach uzdrowiskowych i samorządowych gmin uzdrowiskowych.

W dniach 28-30 września 2015 r. w Inowrocławiu obradowali uczestnicy XXIV Kongresu Uzdrawisk Polskich. Mottem tegorocznego Kongresu było hasło: „Uzdrawiska Polskie – Wyzwania i Szanse”. Patronat honorowy nad XXIV Kongresem Uzdrawisk Polskich objął Minister Zdrowia Marian Zembala.

Dziękujemy za Państwa zaufanie i coraz lepszą współpracę, czego dowodem jest wzrost zainteresowania funkcjonowaniem Stowarzyszenia i przystąpieniem do struktur SGU RP kolejnych gmin.

Jest nam niezmiernie miło powitać w naszym gronie Gminę Dębica, która od kilku lat prowadzi działania mające na celu reaktywację przedwojennego uzdrowiska, położonego na terenie gminy. Na początku XX wieku Zakład Zdrojowo-Kąpielowy w Latoszynie konkurował z uzdrowiskami w Krynicy i Szczawnicy. Przyjeżdżali tu kuracjusze z Polski i zagranicy. Niestety ośrodek nie przetrwał II wojny światowej, a z biegiem czasu zupełnie o nim zapomniano. Latoszyn posiada obecnie status obszaru ochrony uzdrowiskowej. Wyjątkowe właściwości zarówno wód leczniczych, jak też samego klimatu Latoszyna zostały potwierdzone przez Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego PAN w Warszawie. Więcej informacji o Gminie Dębica i planach związanych z reaktywacją uzdrowiska napiszemy w następnym numerze czasopisma.

Serdecznie zapraszamy do współpracy gminy uzdrowiskowe oraz gminy pretendujące do uzyskania statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej, a docelowo statusu uzdrowiska.

Kolejnym sukcesem Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP i osobiście Wojciecha Fułka (Członek Honorowy SGU RP) możemy określić rozpoczęcie współpracy pomiędzy ERGO Hestią i Stowarzyszeniem w ramach wspólnego przedsięwzięcia, jakim jest konkurs EKO HESTIA SPA. Już niebawem gminy członkowskie SGU RP będą mogły przesyłać zgłoszenia konkursowe.

Tradycyjnie na ostatnich stronach czasopisma zamieszczamy referaty, które mamy nadzieję dostarczą studentom i pracownikom samorządowym wielu cennych informacji.

Iwona Drozd
Kierownik Biura SGU RP

Z ŻYCIA SGU RP

XXIV Kongres Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu

W dniach 28-30 września 2015 r. w Inowrocławiu obradowali uczestnicy **XXIV Kongresu Uzdrowisk Polskich**. Mottem tegorocznego Kongresu było hasło: „Uzdrowiska Polskie – Wyzwania i Szanse”. Patronat honorowy nad XXIV Kongresem Uzdrowisk Polskich objął Minister Zdrowia **Marian Zembala**.

Kongres Uzdrowisk Polskich corocznie gromadzi liczną grupę uczestników i gości związanych z uzdrowiskami: przedstawicieli władz administracji rządowej i samorządowej, środowisk naukowych i medycznych, zarządzających przedsiębiorstwami uzdrowiskowymi, hotelami oraz władze i członków organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz branży uzdrowiskowej.

Kongres od wielu lat organizowany jest przez trzy organizacje: Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP, Stowarzyszenie Unia Uzdrowisk Polskich oraz Izbę Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie”.

W roku bieżącym organizatorem wiodącym było Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP mające siedzibę w Krynicy

Zdroju. Współorganizatorem i gospodarzem tegorocznego spotkania było Miasto Inowrocław.

W inauguracji Kongresu udział wzięli m.in. **dr Janka Zalesakova**, wiceprezes Europejskiego Związku Uzdrowisk, Prezes Słowackiego Stowarzyszenia Uzdrowisk; **Elżbieta Mianowska**, naczelnik Wydziału ds. Uzdrowisk w Ministerstwie Zdrowia; **Zbigniew Ostrowski**, wicemarszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego; **Zbigniew Teter**, zastępca Prezesa NFZ ds. Służb Mundurowych, **Krzysztof Brejza** poseł na Sejm RP; **Bartłomiej Walas**, wiceprezes Polskiej Organizacji Turystycznej oraz gospodarz uroczystości prezydent **Ryszard Brejza**; **Wojciech Piniewski** zastępca prezydenta Inowrocławia i **Tomasz Marcinkowski** przewodniczący Rady Miejskiej.

Tradycyjnie Kongres Uzdrowisk Polskich jest okazją do uhonorowania osób i instytucji szczególnie zasłużonych dla rozwoju gmin uzdrowiskowych i uzdrowisk. Wyróżnienie w postaci Statuetki Asklepiosa wręczono po raz pierwszy w roku 2009 w trakcie XVIII Kongresu Uzdrowisk

Ryszard Brejza (prezydent Inowrocławia) odbiera Statuetkę Asklepiosa z rąk Jana Golby (prezesa zarządu SGU RP)

Polskich w Muszynie. Pierwszą statuetką organizatorzy kongresu uhonorowali **prof. dr hab. n. med. Irenę Ponikowską** - Krajowego Konsultanta w dziedzinie Balneoklimatologii i Fizjoterapii. Na przestrzeni lat statuetki Asklepiosa otrzymali m. in.: **dr Mieczysław Kucharski** - wieloletni prezes KIG „Przemysł Rozlewniczy”, **Bronisław Dutka** - poseł na Sejm RP, **Jakub Szulc** - Sekretarz Stanu Ministerstwa Zdrowia oraz instytucje NFZ, MZ, MSP.

XXIV Kongres Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu był okazją do wręczenia po raz kolejny wyróżnień w postaci Statuetki Asklepiosa. W roku 2015 Statuetki Asklepiosa otrzymali:

Ryszard Brejza (prezydent Miasta Inowrocławia), za wybitne zasługi dla rozwoju gmin uzdrowiskowych - w szczególności za rozwój uzdrowiska i rewitalizację Parku Solankowego

Adam Pałys (wójt Solca Zdroju), za wybitne zasługi dla rozwoju gmin uzdrowiskowych - za podejmowanie nowatorskich rozwiązań i realizację projektów inwestycyjnych przyczyniających się do zwiększenia atrakcyjności gminy,

Bogusława Michalak-Trybus (dyrektor Sanatorium Uzdrowiskowego Piast w Iwnowicz Zdroju), za zasługi dla rozwoju i funkcjonowania uzdrowisk - znakomita propagatorka uzdrowisk,

Tadeusz Grela (przewodniczący oraz członek Rady Nadzorczej IG „Uzdrowiska Polskie”), za zasługi dla rozwoju i funkcjonowania uzdrowisk, którego trud i zaangażowanie przyczyniły się do rozwoju i ugruntowania mocnej pozycji IG „Uzdrowiska Polskie”,

Teresa Latour (doktor nauk farmaceutycznych, kierownik Zakładu Tworzyw Uzdrowiskowych w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego w Warszawie) - za działalność na rzecz lecznictwa uzdro-

Statuetki Asklepiosa

fol. Dariusz Bednarek

wiskowego, znany i uznany specjalista z zakresu wód mineralnych i źródłanych.

Podczas konferencji prasowej, która odbyła się po części inaugurującej Kongres **Jan Golba** (prezes zarządu SGU RP) i **Arkadiusz Bruliński** (rzecznik prasowy Grupy ERGO Hestia) podpisali umowę o współpracy pomiędzy ERGO Hestią i Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowskich RP. Grupa ERGO Hestia będzie w ten sposób wspierać najciekawsze proekologiczne inicjatywy członków Stowarzyszenia.

Problematyka przygotowanych sesji plenarnych dotyczyła kwestii niezwykle ważnych dla całego środowiska uzdrowskiego, w tym zasad finansowania lecznictwa uzdrowskiego w nowej perspektywie, konieczności opracowania i wprowadzenia procedur oraz standaryzacji w lecznictwie uzdrowskim, optymalnego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych i urządzeń lecznictwa uzdrowskiego w miejscowościach uzdrowskich oraz możliwości współpracy i pozyskania środków w ramach przyszłych programów unijnych.

Tematy wystąpień i prelegencji XXIV Kongresu Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu:

1. Finansowanie lecznictwa uzdrowskiego w nowej perspektywie, dr n. med. Zbigniew Teter, Zastępca Prezesa ds. Służb Mundurowych Narodowego Funduszu Zdrowia
2. Doświadczenie marki jako element przewagi konkurencyjnej uzdrowisk, dr hab. Magdalena Florek, Best Place - Europejski Instytut Marketingu Miejsc, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
3. Jakość w polskich uzdrowiskach na tle uzdrowisk europejskich, dr Diana Dryglas, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Katedra Geologii Ogólnej i Geoturystyki
4. Perspektywy finansowania kompleksowych projektów z zakresu ochrony środowiska naturalnego oraz OZE, Wojciech Stawiany, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
5. Tężnia Solankowa w Inowrocławiu, jako przykład współpracy pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego, a jednostką naukową w celu optymalnego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych i urządzeń lecznictwa uzdrowskiego,

dr Teresa Latour, Kierownik Zakładu Tworzyw Uzdrawiskowych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego w Warszawie

6. Produkty uzdrawiskowe w prewencji pierwotnej, wczesna dalsza rehabilitacja oraz potwierdzenie wyników leczenia uzdrawiskowego, dr Janka Zalesakova, Prezydent Słowackiego Stowarzyszenia Uzdrawisk, Prezes BALNEOTHERMA LLC
7. Procedury i standaryzacja w lecznictwie uzdrawiskowym, dr n. med. Robert Szafkowski, Krajowy Konsultant w Dziedzinie Balneologii i Medycyny Fizycznej
8. Uzdrawisko oraz obszar ochrony uzdrawiskowej obszarem specjalnym w kontekście przepisów prawa, Bogusław Michalak-Trybus, Dyrektor SU „Piast” w Iwoniczu Zdroju, Członek Izby Gospodarczej „Uzdrawiska Polskie”
9. Geriatria w uzdrawiskach, prof. nadz. dr nauk med. Waldemar Andrzej Krupa, Prezes Zarządu Izby Gospodarczej „Uzdrawiska Polskie”
10. Zewnętrzne uwarunkowania działalności przedsiębiorstw uzdrawisko-

wych. Uzdrawisko Wieniec - nowa jakość lecznictwa uzdrawiskowego, dr Małgorzata Januszewska – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną, Jerzy Szymańczyk, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Unia Uzdrawisk Polskich, Prezes Zarządu Uzdrawiska Wieniec sp. z o.o.

11. Wellness w uzdrawiskach, Camille Hoheb, M. S. Opieka Zdrowotna Stany Zjednoczone
12. Uzdrawisko wczoraj i dzisiaj - 140 lat Uzdrawiska Solanki w Inowrocławiu, Tadeusz Chęsy Prezes Zarządu "Solanki" Uzdrawisko Inowrocław
13. Możliwość budowy wsparcia promocyjnego uzdrawisk w projekcie unijnym Polskiej Organizacji Turystycznej, dr Bartłomiej Walas, Wiceprezes Polskiej Organizacji Turystycznej
14. Współpraca uczelni wyższych, podmiotów i jednostek samorządu terytorialnego szansą na rozwój turystyki i uzdrawisk w regionie, prof. WSG dr Kazimierz Marciniak, Rektor Senior Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, Katedra Gospodarki Turystycznej WSG

Inauguracja XXIV Kongresu Uzdrawisk Polskich w Inowrocławiu

Stoiska wystawiennicze towarzyszące obradom kongresowym były okazją do zapoznania się z bogatą ofertą miast i gmin uzdrowskowych. Uczestnicy kongresu mieli możliwość zapoznać się z nowościami w zakresie sprzętu medycznego, m.in. inhalatorów, aparatu do krioterapii KRIOPOL R, andulacyjnych systemów masujących HHP oraz siłownię zewnętrzną dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Po raz pierwszy oferowane były profesjonalne usługi doradztwa, wsparcia zarządzania, pozyskiwania finansowania dla podmiotów leczniczych oraz kompleksowe usługi ubezpieczeniowe dla uzdrowisk.

Tradycyjnie spółka Media Hotel zadbała o oprawę multimedialną kongresu. Na kilkunastu ekranach emitowany był program kongresu oraz filmy i spoty z uzdrowisk. Spółka Media Hotel to innowacyjny na rynku operator i dostawca telewizji satelitarnej, szpitalnej i hotelowej. Media Hotel dostarcza rozwiązania kompleksowe, oparte o najnowsze technologie, tworzone we współpracy z najlepszymi dostawcami sprzętu min. marką Philips. Od października 2015 pod nową nazwą NeoSystem.

Partnerami XXIV Kongresu Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu zostali: Polska Grupa Uzdrowisk, Bank Gospodarstwa Krajowego, TUV Cuprum.

Patronat Medialny nad XXIV Kongresem Uzdrowisk Polskich objęli: Magazyn Gospodarczy FAKTY, Gazeta Pomorska, Kurier Inowrocławski Info, TVP Bydgoszcz, Onet.pl rynekseniora.pl portalsamorzadowy.pl

Inowrocław to jedno z najstarszych polskich miast, które poszczycić się może faktem, iż jest kolebką rodu Piastowiczów, a na jego przedmieściach położone było handlowe emporium Askaukalis, o którym w starożytności pisał Ptolemeusz. Tędy wiódł szlak bursztynowy prowadzący z południa i zachodu Europy nad Bałtyk. Inowrocław, ze względu na usytuowanie na podziemnych pokładach solnych, zwany był „miastem na soli”, a w II w. n.e. właśnie tu zbudowano pierwsze w Europie

Zegar słoneczny w kształcie pawia w wejściu do Parku Solankowego

(a być może również na świecie) tężnie służące do pozyskiwania soli z bogatych inowrocławskich złóż.

O świetności miasta świadczy wiele obiektów historycznych oraz informacje o tym, jak wiele znanych w kraju i na świecie osób urodziło się w Inowrocławiu, bądź przebywało tu przez dłuższy czas.

Dynamiczny rozwój uzdrowiska na przestrzeni ostatnich lat, bogata oferta zabiegów leczniczych, a także budowa w 2000 roku drugiej co do wielkości w Polsce tężni solankowej spowodowały, iż Inowrocław coraz częściej stawiany jest w gronie najatrakcyjniejszych miast uzdrowskowych w Europie. Wszystkie budynki sanatoryjne znajdują się w pięknym Parku Uzdrowskowym, zwanym Solankami. Ozdobą wejścia do parku jest pomnik pawia pełniący rolę zegara słonecznego.

Największą atrakcją parku jest tężnia solankowa. To budowla z drewna i tarniny w kształcie połączonych ze sobą wieloboków. Mierzy ona 320 m długości i 9 m wysokości. Z solanki spływającej po gałązkach tarniny odparowuje woda, tworząc w ten sposób solankowy aerozol. Służy on profilaktyce i leczeniu nadciśnienia, górnych dróg oddechowych, tarczycy, schorzeń alergicznych skóry. Na całej długości tężni znajduje się taras widokowy, z którego podziwiać można panoramę parku. Wieczorami tężnia rozbłyśka feerią barw. Jej okolica wykorzystywana jest do pięknych nocnych koncertów i widowisk plenerowych.

Z ŻYCIA SGU RP

Uchwały i wnioski XXIV Kongresu Uzdrowisk Polskich

**UCHWAŁY I WNIOSKI
XXIV KONGRESU
UZDROWISK POLSKICH
28 – 30 wrzesień 2015
w Inowrocławiu
pod hasłem
„Uzdrowiska Polskie – Wyzwania
i Szanse”**

Skład Komisji:

Michalak-Trybus Bogusława – reprezentująca Izbę Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie”

Gil Stanisław - reprezentujący Izbę Gospodarczą „Uzdrowiska Polskie”

Furmanek Waław – reprezentujący Stowarzyszenie Unia Uzdrowisk Polskich

Pełyńska Agnieszka – reprezentująca Stowarzyszenie Unia Uzdrowisk Polskich

Dzierżewicz Leszek – Burmistrz Ciecchocinka, reprezentujący organizatora wiodącego XXIV Kongres Uzdrowisk Polskich – SGU RP

Przybyło Ewa – Burmistrz Rabki-Zdroju, reprezentująca Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP

Uchwały i wnioski:

Mając na względzie konieczność wzmocnienia świadomości decydentów, w zakresie możliwości lepszego wykorzystania potencjału uzdrowisk i turystyki uzdrowiskowej, jako polskiego produktu markowego, który będzie skutecznie konkurował na światowym rynku usług medycznych i zdrowotnych,

Uczestnicy XXIV Kongresu Uzdrowisk Polskich wnoszą o podjęcie działań zmierzających do:

1. Określenia i wypracowania procedur oraz standaryzacji świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego.

2. Wprowadzenia zmian do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia

nia 2006 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urzędnictwa lecznictwa uzdrowiskowego (Dz.U.06.161.1142), tj. wydłużenie obowiązującego obecnie terminu (31.12.2016 r.) dostosowania zakładów i urzędów lecznictwa uzdrowiskowego do wymogów przedmiotowego rozporządzenia.

3. Wprowadzenia zmian do obecnie obowiązujących rozwiązań legislacyjnych oraz przygotowania projektu zmian do ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych. (Dz. U. z 2012 r. poz. 651, 742)

4. Umożliwienia lekarzom uzyskania specjalizacji w zakresie dziedziny medycznej - balneologia i medycyny fizykalnej poprzez:

- a. zwiększenie miejsc na specjalizację,
- b. wprowadzenie tzw. „krótkiej ścieżki specjalizacyjnej” dla lekarzy posiadających, co najmniej dwie specjalizacje.

5. Wprowadzenia zmian w ustawie prawo geologiczne i górnicze w odniesieniu do koncesji dotyczących bogactw naturalnych znajdujących się w uzdrowiskach tj. wód leczniczych, torfów leczniczych, gazów w gestii lokalnych samorządów. Postuluje się, aby znalazły się one w gestii lokalnych samorządów, bo tylko w ten sposób można umożliwić sprawiedliwy dostęp do nich wszystkich podmiotów działających w tej branży, bez faworyzowania kogokolwiek.

6. Doprowadzenia do takich zapisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, aby nie budziła ona wątpliwości dotyczących kwalifikacji stawki podatku od nieruchomości i stosowania opłaty uzdrowiskowej.

7. Wprowadzenia obowiązku państwowego monitorowania obszaru uzdrowiska w odniesieniu do zanieczyszczeń powietrza.

Z ŻYCIA SGU RP

Prezentacja Partnerów Kongresu Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu

Polska Grupa Uzdrowisk - PGU

Polska Grupa Uzdrowisk została powołana do życia w 2011 roku. Obecnie jest największą, bo składającą się z sześciu kurortów, siecią uzdrowisk w całej Polsce, w składzie: Uzdrowiska Kłodzkie, a wraz z nimi Uzdrowiska: Polanica, Duszniki i Kudowa, a także Uzdrowisko Cieplice, Uzdrowisko Połczyn oraz Uzdrowisko Świeradów -Czerniawa. Kurorty te posiadają najszerszą ofertę lecznictwa i turystyki uzdrowskiej, w oparciu o unikatowe na skalę kraju i Europy surowce lecznicze, takie jak wody mineralne, borowina, świerk, czy solanka.

To jedno z najlepiej rozpoznawalnych polskich źródeł, które mogą się pochwalić nie tylko całoroczną ofertą i wysoką jakością usług leczniczych i rehabilitacyjnych, ale także wielowiekową tradycją w lecznictwie uzdrowskim.

Polska Grupa Uzdrowisk to dzisiaj nie tylko tradycyjne lecznictwo i rehabilita-

cja oparta o naturalne produkty lecznicze i wyjątkowe warunki klimatyczne, ale także najwyższej jakości usługi rekreacyjne, regeneracyjne oraz kosmetyczne. Poprzez szeroką i różnorodną ofertę pobytów leczniczych, wypoczynkowych oraz SPA & wellness, Polska Grupa Uzdrowisk kreuje modę na wyjazdy do uzdrowisk, dzięki którym każdy z gości ma szansę na odpoczynek pod fachowym okiem lekarzy i specjalistów rehabilitacji. Dzięki temu propagowany jest zdrowy i aktywny styl życia. Ponadto o komplementarności usług świadczy dostępność naturalnych produktów kosmetycznych oraz szerokiej gamy wód mineralnych, sygnowanych marką Staropolanka i Wielka Pieniawa, które są atutem każdego kurortu Polskiej Grupy Uzdrowisk. Tym samym, Polska Grupa Uzdrowisk kieruje swoją ofertą zarówno do pacjentów ze skierowaniem z Narodowego Funduszu Zdrowia lub Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak również do klientów pełnopłatnych, komercyjnych.

Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. - Grupa PGU
Obiekt Uzdrawiskowy **Edward**

Uzdrowisko Polczyn Grupa PGU S.A.
Obiekt Uzdrawiskowy **Gryf**

Uzdrowisko Świeradów - Czerniawa Sp. z o.o. Grupa PGU
Hotel Zdrojowy **Sanus**

Uzdrowiska Kłodzkie S.A. - Grupa PGU
Dom Zdrojowy **Wielka Pieniawa**

Dzięki BGK przyszłość
zaczyna się dziś.

Bank Gospodarstwa Krajowego to państwowy bank rozwoju, który inicjuje i realizuje programy służące wzrostowi ekonomicznemu Polski. Stanowi centrum kompetencyjne w finansowaniu projektów infrastrukturalnych, eksportu, spółek komunalnych i samorządów. Rozwija systemy poręczeń i gwarancji mające na celu pobudzenie przedsiębiorczości. Angażuje się w programy służące poprawie sytuacji na rynku mieszkaniowym i dostępu Polaków do mieszkań. Zarządza programami europejskimi i dystrybuuje środki unijne w skali krajowej i regionalnej. Jest instytucją wiodącą w procesie konsolidacji finansów publicznych.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM”

Bezpieczne i korzystne ubezpieczenia dla sektora uzdrowisk polskich

TUW-CUPRUM rozpoczęło działalność ubezpieczeniową w 1994 roku, jako drugie Towarzystwo w Polsce funkcjonujące w formule ubezpieczeń wzajemnych.

Założycielami były spółki Grupy Kapitałowej **KGHM Polska Miedź S.A.**, a pierwszymi członkami podmioty tej Grupy, lokalni przedsiębiorcy oraz odbiorcy i kooperatorzy Polskiej Miedzi, którzy utworzyli **Związek Wzajemności Członkowskiej „Polska Miedź”**. Pod koniec lat 90-tych idea wzajemności została doceniona również przez **Lasów Państwowe**, które utworzyły swój związek w 1999 roku.

Celem działalności TUW-CUPRUM nie jest bezpośrednie osiąganie zysku (zasada „non-profit”) lecz wspólne pokrywanie szkód powstałych wśród jego członków. Stanowi to fundamentalną różnicę w porównaniu z funkcjonującymi na polskim rynku komercyjnymi zakładami ubezpieczeń nastawionymi na osiąganie zysku dla spółki i akcjonariuszy.

Dzisiaj TUW-CUPRUM jest jedynym zakładem ubezpieczeń w Polsce stosującym zasadę systematycznego zwrotu składek z tytułu rozliczenia technicznego rachunku ubezpieczeń za rok obrotowy – czyli nadwyżki, które TUW-CUPRUM wypracuje, zamieniają się na ulgi i zwroty składek dla klientów.

Oszczędności klientów są znaczne, bowiem średnie zwroty składek w latach 1995-2014 sięgają **40%**, a w ostatnich trzech latach (2012-2014) odpowiednio **74%, 52% i 70%**.

Produkty TUW-CUPRUM mają prostą konstrukcję i odpowiadają rzeczywistym potrzebom klienta.

TUW-CUPRUM stawia na partnerską relację, dlatego wspólnie z klientem analizuje ryzyko i szkodowość w prowadzonej działalności. Jest również otwarte w zakresie wypracowywania indywidualnych programów ochrony ubezpieczeniowej.

Związek Wzajemności Członkowskiej „Uzdrowiska Polskie”

Aktualnie w TUW-CUPRUM trwają prace nad utworzeniem nowych związków. Jeden z nich dotyczy **branży uzdrowiskowej**. Więcej na temat **ZWCz „Uzdrowiska Polskie”** na stronie www.tuw-cuprum.pl/uzdrowiskapolskie.

Koncepcja utworzenia nowej grupy w TUW-CUPRUM dla uzdrowisk pojawiła się w okresie zwiększonego zainteresowania ubezpieczeniami wzajemnymi w tej branży, co zostało także wzmocnione rekomendacjami płynącymi od firm, które już ubezpieczają się na zasadach wzajemności.

Bardzo dobre wyniki TUW-CUPRUM w zakresie wypracowywania korzyści dla ubezpieczonych oraz rekomendacje aktualnych klientów pokazują, że utworzenie nowego związku dla uzdrowisk będzie przejawem racjonalizacji zakresu oraz kosztów ochrony ubezpieczeniowej.

Wybrane rekomendacje

*Wieloletnia, korzystna współpraca pozwala nam rekomendować TUW-CUPRUM jako niezawodnego partnera biznesowego o wyjątkowym doświadczeniu w zakresie ubezpieczeń majątkowo-osobowych dla sektora przemysłu wydobywczego oraz firm wymagających niestandardowego zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie – **KGHM Polska Miedź S.A.***

*Z pełnym zaufaniem, podpartym wieloletnim doświadczeniem, rekomendujemy formę ubezpieczeń wzajemnych w TUW-CUPRUM, jako przejaw tradycyjnych ubezpieczeń w ramach nowoczesności – **Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych***

*Z przyjemnością rekomendujemy TUW-CUPRUM jako organizatora tradycyjnie pojmowanych, a jednocześnie niezwykle nowoczesnych i elastycznych rozwiązań ubezpieczeniowych – **KGHM TFI S.A. – podmiot zarządzający Polską Grupą Uzdrowisk oraz INTERFERIE S.A.***

Zapraszamy do świata ubezpieczeń wzajemnych.

www.tuw-cuprum.pl/uzdrowiskapolskie

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP POLANICA - ZDRÓJ

Polanica-Zdrój to miejscowość łącząca w sobie urok górskiego miasta z bogatą ofertą uzdrowiskowo-wczasową. To bardzo znaczący ośrodek turystyczny na mapie Kotliny Kłodzkiej w otoczeniu Gór Stołowych i Bystrzyckich. Kurort hrabstwa kłodzkiego przez cały rok gości u siebie turystów z różnych części kraju. To miejsce szczególne, ponieważ otwiera się zarówno na seniorów, rodziny z dziećmi, jak i wszystkich tych, którzy pragną aktywnie spędzić czas lub wyciszyć się i nabrać dystansu do tempa dzisiejszego świata. Piękny krajobraz, pełen starodrzewia, wiekowych rododendronów, magicznych zakątków i alei możemy podziwiać w Parku Zdrojowym usytuowanym w samym sercu Polanicy. Znajdujący się w pobliżu Teatr Zdrojowy oferuje mieszkańcom i turystom bogatą ofertę kulturalną w letnie dni czy zimowe wieczory. Duża baza gastronomiczna proponuje domo-

we czy wykwintne dania, natomiast baza noclegowa - ośrodki lecznicze i spa na wysokim poziomie.

Każda pora roku odsłania inną scenerię uzdrowiska. Pełne malowniczych widoków trasy spacerowe, rowerowe, biegowe czy zjazdowe utrzymywane są przez cały rok. Bliskość innych miejscowości Kotliny Kłodzkiej oraz pogranicza czeskiego sprawia, że weekend czy urlop w Polanicy-Zdroju będzie doskonałym wyborem.

Pierwsze wzmianki o Polanicy pochodzą z 1347 r. Jako uzdrowisko zaczęła funkcjonować od 1828 r., po którym nastąpił ogromny rozwój miasta. W 1906 r. powstał Dom Zdrojowy (obecne sanatorium Wielka Pieniawa), następnie Nowe Łazienki (obecna Pijalnia) oraz (w 1925 r.) Teatr Zdrojowy. Polanica wykorzystując swoje położenie i zasób wód leczniczych stała się jednym z najlepiej rozwiniętych uzdrowisk.

Polanicę-Zdrój możemy określić uzdrowiskiem podgórskim oraz zdrojowiskiem (głównym naturalnym zasobem leczniczym są wody). Leczy się tu głównie schorzenia układu krążenia oraz układu pokarmowego. Uzdrowisko może pochwalić się kilkoma rodzajami wód o różnych właściwościach: Staropolanka (polecana dla alergików), Staropolanka 2000 (układ krążenia) oraz Wielka Pieniawa (układ pokarmowy).

Polanickie sanatoria oferują liczne zabiegi przyrodolecznicze (masaże, okłady borowinowe, kąpiele, inhalacje, itp.) Także

bogata strefa SPA&Wellness ma wiele do zaoferowania poszukującym relaksu turystom.

Polanica jest także miejscem wielu imprez kulturalnych. Odbývają się tu m.in.:

- Festiwal Marii Czubaszek "Cały Kazio"
- Międzynarodowy Festiwal Spółdzielczych Zespołów Artystycznych „Tęcza Polska”
- Międzynarodowy Festiwal Szachowy im. Akiby Rubinsteina
- Puchar Polski Nordic Walking
- Bike Maraton

Park Szachowy to odnowiona część Parku Zdrojowego, w której znajduje się szachownica z dużymi pionkami. Dalej mamy aleję spacerową otoczoną szpalerem cudownie pachnącego kwiecia. Na ścieżce spacerowej natknijemy się na platformę fontann, które w gorące dni dają miły chłód. Zwiercieniem spaceru będzie duża fontanna tryskająca na wysokość 6 m. Cały kompleks fontann wieczorami dodatkowo jest przepięknie podświetlony. Na samym końcu Parku Szachowego znajduje się plac zabaw dla dzieci.

Pijalnia Wody Mineralnej powstała w latach 1910-1911 i znajduje się w samym sercu Parku Zdrojowego. Można w niej skosztować wody ze źródła „Wielka Pieniawa”. Wchodząc do pijalni po lewej stronie mamy halę spacerową, a na jej końcu Salę Koncertową gdzie odbywają się koncerty muzyki operowej, operetkowej jak również muzyki klasycznej. Po prawej stronie znajduje się sala konferencyjna „Źródlana”. Przechodząc przez drzwi, które mamy na wprost, dostaniemy się na drugą.

Teatr Zdrojowy im. Mieczysławy Ćwiklińskiej- Teatr Zdrojowy został wzniesiony w 1925 r. przez architekta Otto Büttnera i należał do spółki akcyjnej Altheide-Bad. Dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w latach 2010-2011 przeprowadzono rozbudowę i modernizację budynku teatru na potrzeby Międzynarodowego Centrum Konferencyjno-Kulturalnego. Aktualnie do zadań Teatru Zdrojowego należy rozwijanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, rozrywki i turystyki oraz rozwijanie szeroko rozumianej działalności promocyjnej Gminy Polanica-Zdrój.

Warto przyjechać do Polanicy-Zdroju- zarówno w poszukiwaniu spokoju i wyciszenia, jak i skorzystania z bogatej oferty kulturalnej i sportowej.

Biuro Informacji Turystycznej
ul. Parkowa 15
57-320 Polanica - Zdrój
tel: 74 8682444
fax. 74 8681301
info@polanica.pl
www.polanica.pl

Park Centralny - najbardziej reprezentacyjna i najstarsza część Parku Zdrojowego, na jego terenie znajduje się Pijalnia, sanatorium Wielka Pieniawa oraz kolorowa fontanna. Główna aleja prowadzi do uroczej altany, gdzie można napić się polanickiej wody.

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP RABKA - ZDRÓJ

Rabka-Zdrój, położona jest w malowniczej kotlinie, u podnóża Gorców i Beskidu Wyspowego, jest jednym z najpopularniejszych w Polsce i Europie uzdrowisk dla dzieci i dorosłych. Jej bogactwami naturalnymi są solanki, wykorzystywane głównie do leczenia schorzeń układu oddechowego i krążenia.

Sercem miejscowości jest zrewitalizowany w ostatnich latach Park Zdrojowy – doskonałe miejsce relaksu zarówno dla kuracjuszy i turystów, jak i dla mieszkańców. W parku w pobliżu źródła „Helena” funkcjonuje ogólnodostępna i bezpłatna Tężnia Solankowa, a także Pijalnia Wód Mineralnych. Prócz pięknej przyrody park oferuje odwiedzającym zespół urządzeń

sportowych, korty tenisowe, place zabaw dla dzieci, a także najnowocześniejszy w skali Małopolski Skate i Trial Park wraz z torem do nauki jazdy na wózkach inwalidzkich.

Rabka-Zdrój, prócz doskonałych warunków do leczenia uzdrowiskowego i wypoczynku, oferuje piękne górskie krajobrazy oraz tereny umożliwiające aktywne spędzanie czasu wolnego, tak latem jak i zimą. Bogata sieć szlaków oraz atrakcyjne położenie sprawiają, że jest to doskonały punkt wyjścia na górskie eskapady.

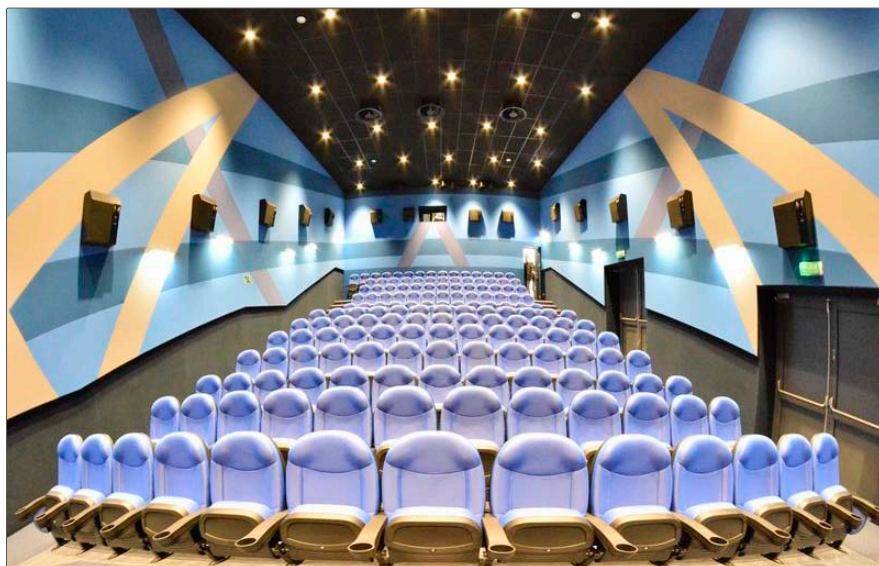
W zimie na miłośników białego szaleństwa czekają stoki do narciarstwa zjazdowego oraz trasy narciarstwa biegowego, w centrum miasta działa lodowisko,

Tężnia Solankowa i Pijalnia Wód Mineralnych

Rabczański Amfiteatr

Kino Śnieżka

a okoliczne góry zapraszają najmłodszych do jazdy na sankach i zabaw na śniegu. Do niezapomnianych atrakcji miejscowości należą kuligi góralskimi saniami.

Rabka – „Miasto Dzieci Świata”, posiada także bogatą ofertę rodzinną. Najmniejszych i tych troszkę większych, zaprasza Rodzinny Park Rozrywki „Rabkoland” oraz Teatr Lalek „Rabcio” – z pełnymi humoru spektaklami. Warto zawitać także do Skansenu Taboru Kolejowego w Chabówce, z którego latem można wyruszyć na przejażdżkę pociągiem retro.

Dodatkowym atutem miasta jest ciekawa oferta kulturalna. W zmodernizowanym Rabczańskim Amfiteatrze, mogącym pomieścić ponad 800 osób, odbywają się liczne koncerty i festiwale m.in. Karpacki Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych oraz Wakacyjny Festiwal Bajek. W lipcu i sierpniu organizowane są tu również bezpłatne zajęcia taneczno-ruchowe pn. Wakacyjna Akademia Dance i Fitness. W marcu bieżącego roku nową siedzibę zyskała Miejska Biblioteka Publiczna, która przeniosła się do odremontowanego, zabytkowego budynku dworca PKP. Za-

równy mieszkańcy, jak i turyści i kuracjusze, mogą skorzystać w niej również z sali komputerowej i czytelní. Powstał tam także Punkt Informacji Turystycznej. W maju 2015 ruszyła kolejna rabczańska atrakcja – kino „Śnieżka”, które po całkowitej modernizacji zyskało nowoczesny wygląd, stało się funkcjonalne, z profesjonalną salą kinową i widownią na 169 miejsc.

Podczas pobytu w Rabce można poznać bogactwo góralskiego folkloru oraz oryginalne tradycje rzemieślnicze. Oślawioną atrakcją miasta są spotkania z twórcami ludowymi w ich pracowniach oraz warsztaty garncarstwa, rzeźbiarstwa i malar-

Kino Śnieżka

Zabytkowy budynek dworca PKP, siedziba Biblioteki Miejskiej

stwa na szkło. Warto odwiedzić także przepiękny drewniany kościół, gdzie mieści się obecnie Muzeum im. Władysława Orkana, z bogatą ekspozycją etnograficzną.

Rabka-Zdrój zaprasza przez cały rok, oferując znakomite warunki do leczenia, wypoczynku i rekreacji oraz różnorakie atrakcje, wśród których każdy znajdzie dla siebie coś ciekawego.

Urząd Miejski w Rabce-Zdroju

ul. Parkowa 2

34-700 Rabka-Zdrój

tel. 18 26 92 000, fax 18 26 77 700

www.rabka.pl

e-mail: urząd@rabka.pl

Uzdrowiska mogą być partnerem klinik i szpitali

W Europie pojawiają się zupełnie nowe tendencje w rozwoju uzdrowisk, które zdecydują o ich przyszłości i uzyskaniu przewagi konkurencyjnej. Są to usługi diagnostyczne i profilaktyczne, geriatrica, rehabilitacja onkologiczna oraz medical spa, realizowane w oparciu o naturalne surowce lecznicze – mówi Jan Golba, prezes zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP

Jakich aspektów dotyczą główne obszary współpracy władz gmin uzdrowiskowych z lokalną branżą turystyczną i co jest najbardziej problematyczne w wypracowywaniu kompromisów oraz we wspólnych działaniach na rzecz optymalnych warunków rozwoju uzdrowisk?

– Gminy uzdrowiskowe ustawowo zobligowane są do tworzenia warunków dla funkcjonowania zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego oraz rozwoju infrastruktury turystycznej i komunalnej. Nowe trendy i ogólna sytuacja na międzynarodowym rynku turystycznym i uzdrowiskowym, sprzyjająca rywalizacji o klienta, sprawia, że główne działania samorządów ukierunkowane są na podniesienie atrakcyjności gmin poprzez realizację działań inwestycyjnych w zakresie: infrastruktury turystycznej, uzdrowiskowej, komunalnej, kulturalnej i ochrony środowiska. Gminy systematycznie i skutecznie realizują zadania, które bezpośrednio wpływają na komfort wypoczynku przyjeżdżających do uzdrowisk turystów i kuracjuszy. W ostatnich latach za-inwestowały w infrastrukturę okolicy uzdrowisk miejsc, gdzie warto się leczyć, warto wypoczywać i odzyskiwać siły, czy po prostu warto być.

Ta bogata infrastruktura komunalna, okolicy uzdrowiskowa gmin ma być zachętą dla inwestorów do lokowania w uzdrowiskach swoich przedsięwzięć. Oprócz zachęt związanych z uzbrojeniem terenu w wielu gminach dla pozyskania inwestorów stosuje się również system zachęt finansowych. Przedsiębiorcy, którzy uruchomią na terenie gminy nowe zakłady pracy, mogą liczyć na okresowe zwolnienia podatkowe i pomoc administracyjną ze strony urzędów. Branża turystyczna zazwyczaj oczekuje od gmin promocji, reklamy, budowy wspólnej marki i utworzenia bogatej oferty infrastrukturalnej, na bazie której można rozwijać różnego rodzaju działalności. I tak się zazwyczaj dzieje, choć należy dodać, że jest to wyjątkowo trudne, bo gminy uzdrowiskowe najczęściej leżą w obszarach objętych szczególną ochroną. Są to – poza strefami uzdrowiskowymi i obszarami górniczymi – ograniczenia wynikające z ochrony przyrody, takie jak: parki narodowe, parki krajobrazowe, strefy ochrony krajobrazowej, rezerwat przyrody, obszary Natura 2000. Występowanie takich obszarów znacznie ogranicza możliwości inwestycyjne nie tylko przedsiębiorców, ale też i gminy, bowiem inwestowanie w nich jest bardzo mocno ograniczone, a czasami wręcz niemożliwe.

Konsolidacja podmiotów, organizacji i stowarzyszeń oraz całej branży działają-

Obserwowany od kilku lat rozwój turystyki zdrowotnej, w tym medycznej oraz wellness & spa, związany jest przede wszystkim ze wzrostem świadomości zdrowotnej społeczeństwa w zakresie konieczności dbania o własne zdrowie i sylwetkę

Fot. ARCHIWUM UM INOWROCŁAWIA

cej w zakresie budowy produktu będącego przedmiotem zainteresowania potencjalnych użytkowników jest bardzo trudna, bo przecież podmioty te także rywalizują między sobą, np. podobnym produktem, a jednocześnie zabiegają o tych samych klientów. Zwykle jednak zwycięża dążenie do podejmowania nowych wyzwań i realizowanie są kolejne wspólne projekty przynoszące oczekiwane przez wszystkich rezultaty. Coraz więcej jest przykładów na konsolidowanie się nie tylko podmiotów w ramach gminy, ale całej branży.

Jak status gminy uzdrowskiej wpływa na potencjał rozwojowy JST?

– W Polsce mamy 45 uzdrowisk, które spełniają bardzo rygorystyczne i ściśle określone warunki określone w przepisach rangi ustawowej. Na przestrzeni ostatnich miesięcy można zaobserwować wyraźną tendencję wzrostową w zakresie uzyskania przez miejscowości lub gminy statusu uzdrowskiego bądź statusu obszaru ochrony uzdrowskiej. Aby zostać uzdrowskiem, miejscowość musi posiadać: klimat o właściwościach leczniczych, złoża uzdrowskich naturalnych surowców leczniczych, odpowiedni i właściwie zagospodarowany obszar pozwalający na wyodrębnienie stref ochrony uzdrowskiej, zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowskiego, takie jak sanatoria czy zakłady przyrodolecznicze, oraz musi spełnić wymagania określone w przepisach prawa o

ochronie i kształtowaniu środowiska naturalnego.

Gminy uzdrowskie są zobowiązane do posiadania na terenie uzdrowska odpowiedniej infrastruktury uzdrowsko-turystycznej. Uzdrowsko na terenie gminy stymuluje podejmowanie przez samorządy wielu działań mających wpływ nie tylko na rozwój lecznictwa uzdrowskiego i turystyki, ale też na inne sfery aktywności gospodarczej, społecznej i kulturalnej gminy. Są to działania mające na celu: tworzenie warunków do rozwoju lecznictwa uzdrowskiego i turystyki – czyli parki zdrojowe, tereny spacerowe, tereny rekreacyjne i urządzenia sportowe itp.; tworzenie warunków dla mieszkańców jako inwestorów w branży turystycznej – warunki sprzyjające powstawaniu obiektów hotelarskich i agroturystycznych; wspieranie aktywności gospodarczej; organizacja imprez kulturalnych i sportowych; prowadzenie działań promocyjnych w kraju i za granicą.

Dzisiejsze uzdrowska to już nie tylko sanatoria, hotele, pensjonaty, restauracje, kawiarnie i parki zdrojowe, deptaki, stawy wodne, kąpieliska. Dzisiejsze uzdrowska to doskonale przygotowane tereny wielofunkcyjne, posiadające: ścieżki rowerowe o różnym stopniu trudności, profesjonalnie przygotowane trasy do narciarstwa biegowego i alpejskiego, trasy do nordic walking, skate parki dla dzieci i młodzieży, kompleksy sportowo-rekreacyjne, siłownię na wolnym powietrzu, ogrody tematyczne, ogrody sensoryczne, parki linowe, przystanie jachtowe i kajakowe, przystanie flisackie i raftingowe, obiekty rekreacji ruchowej i odnowy biologicznej itp.

Jakie kierunki samorządowych inwestycji są dziś najbardziej rekomendowane, jeśli przyjrzeć się sytuacji polskich gmin uzdrowskich, światowym trendom rozwojowym oraz zmieniającym się oczekiwaniom turystów i kuracjuszy?

– Dzisiejsze uzdrowska świadczą różnorodne usługi, poczynając od leczniczych usług uzdrowskich, a kończąc na turystyce uzdrowskiej, spa, wellness, beauty. Na terenie uzdrowskich powstało wiele nowych bądź zmodernizowano istniejące kompleksy kąpielowe, spa, hotele czy sanatoria. Jednocześnie polskie kurorty to nie tylko miejsca do wypoczynku i leczenia, ale także swoiste centra kongresowo-konferencyjne z coraz lepiej wyposażonymi obiektami oferującymi kompleksową ofertę w zakresie turystyki biznesowej i kulturalnej. Doskonałym przykładem mogą być tutaj uzdrowska: Sopot, Szczawnica, Krynica-Zdrój, Busko, Duszniki, Kołobrzeg, Muszyna, Naleczów czy też Polanica-Zdrój.

Obserwowany od kilku lat rozwój turystyki zdrowotnej, w tym medycznej oraz wellness & spa, związany jest przede wszystkim ze wzrostem świadomości zdrowotnej społeczeństwa w zakresie konieczności dbania o własne zdrowie i sylwetkę. Ważnym czynnikiem jest także panująca wszechobecnie moda na zdrowy styl życia i aktywne spędzanie wolnego czasu. Czynnikiem powodującym wzrost zainteresowania uzdrowskimi są również ogromne zmiany wizerunkowe, które nastąpiły w gminach uzdrowskich.

Bogata oferta uzdrowskiej poszerzona została o nowe produkty turystyczne, urozmaicając leczenie uzdrowskie o rekreację. Niczym nowym nie jest już w polskich kurortach różnorodna i bogata oferta uzupelniania w zakresie spa, wellness, beauty, medical wellness & spa; profilaktyka i edukacja zdrowotna jako coraz powszechniejsza forma dbałości o stan zdrowia; nowe obiekty infrastrukturalne służące profilaktyce, jako element rozwoju turystyki uzdrowskiej i uzupełnienie leczenia uzdrowskiego, oraz infrastruktura uzdrowska i turystyczna będąca ważnym elementem rozwoju gospodarczego uzdrowskich. Należy jednak podkreślić, że w Europie pojawiają się zupełnie nowe tendencje w rozwoju uzdrowskich, które zdecydują o ich przyszłości i uzyskaniu przewagi konkurencyjnej. Są to coraz powszechniejsze usługi diagnostyczne i profilaktyczne, geriatria, rehabilitacja onkologiczna oraz medical spa, realizowane w oparciu o naturalne surowce lecznicze. Kierunek ten bardzo mocno zaznacza się w Austrii, Francji, Niemczech, Czechach, Słowacji czy też na Węgrzech. W Polsce ta dziedzina jest w powijakach.

Jakie znaczenie dla funkcjonowania i przyszłości uzdrowskich mają wydarzenia, takie jak Kongres Uzdrowskich Polskich czy konferencje tematyczne?

– Kongres Uzdrowskich czy konferencje tematyczne zazwyczaj stanowią doskonałe miejsce wymiany poglądów, doświadczeń oraz konsolidacji i integracji środowiska uzdrowskiego. Dostarczają też bogatej wiedzy dotyczącej nowych trendów w leczeniu uzdrowskim i turystyce zdrowotnej, a także w dziedzinach pokrewnych. Pozwalają na zaznajomienie decydentów z występującymi problemami środowiska uzdrowskiego i przygotowanie propozycji zmian w obowiązującym porządku prawnym. Wiadomo od wieków, że podróże kształcą. A zatem wyjazdy do coraz to nowych uzdrowskich pozwalają jego uczestnikom na zapoznanie się z procesem zmian, jaki następuje w innych uzdrowskich, i wywołują chęć dokonania zmian także u siebie. Każdy kongres do- ➡

Fot. R. GAUER / K. RATAJCZAK

starca nie tylko wiedzy teoretycznej, ale też i praktycznej, którą później można wykorzystać w zarządzaniu procesem leczenia uzdrowskiego i tworzeniu nowej oferty.

Jakie zagrożenia dla uzdrowisk są następstwem zmian zachodzących na rynku krajowym i globalnym? Które z nich wymagają najpilniejszych działań ze strony samorządów i organów właścicielskich uzdrowisk?

– Dla uzdrowisk przyszedł czas, w którym najważniejszą sprawą będzie otwartość i szybka reakcja na pojawiające się nowe wyzwania. Te nowe wyzwania wiążą się nieodłącznie ze zmieniającą się rzeczywistością, która wymaga od uzdrowisk uruchamiania nowych specjalizacji i nowych usług. Uzdrowiska poza pełnieniem tradycyjnej roli – klasycznego ośrodka leczącego w oparciu o naturalne surowce lecznicze – muszą się otwierać na zupełnie nowe potrzeby wynikające z globalnej sytuacji społecznej. Te potrzeby to produkty dla rodzin z dziećmi, turystyka aktywna, turystyka biznesowa, religijna, rehabilitacja, profilaktyka wsparta zabiegami uzdrowskowymi. Niewątpliwie społeczeństwa starzeją się. Wyłdza się długość życia i potrzeba utrzymania aktywności życia.

wy aż do późnych lat. W tym zakresie uzdrowiska muszą wypracować nową ciekawą ofertę dla tej grupy osób – nie tylko w zakresie leczenia, ale także aktywności i opieki.

Dochodzą także nowe potrzeby leczenia uzależnień i chorób społecznych wynikających z zawrotnego tempa życia. Wszelchobecna depresja, pracoaholizm, stres, nalogi, uzależnienia od gier, komputerów itp. To są choroby, które mogą leczyć uzdrowiska, bo mają do tego warunki, możliwości, a niejednokrotnie i kadrę. Uzdrowiska muszą zacząć współpracować z ośrodkami naukowymi i szpitalami klinicznymi w zakresie rehabilitacji porażeniowej, a także rehabilitacji pooperacyjnej, w tym także onkologicznej. W tej ostatniej dziedzinie Polska jest na szarym końcu w stosunku do rozwiniętych gospodarzo społeczeństw i trzeba pilnie tą problematykę podjąć. Uzdrowiska mogą w tym zakresie być doskonałym partnerem dla renomowanych klinik i szpitali.

Jest wreszcie dziedzina, która w uzdrowskach bardzo słabo się rozwija, a mogłaby stanowić nie tylko doskonałe źródło dochodów, ale też spełnić wyższe cele społeczne. Tą dziedziną jest diagnostyka i

Jest wreszcie dziedzina, która w uzdrowskach bardzo słabo się rozwija, a mogłaby stanowić nie tylko doskonałe źródło dochodów, ale też spełnić wyższe cele społeczne. Tą dziedziną jest diagnostyka i profilaktyka

profilaktyka. Trzeba wiedzieć, że człowiek, który przyjeżdża do uzdrowska nie tylko w celach leczniczych, ale i turystycznych, rekreacyjnych czy wypoczynkowych ma bardzo dużo czasu. Ten czas mógłby wykorzystać także na diagnozę swojego stanu zdrowia i wczesne wykrycie ewentualnych zagrożeń. Diagnostyka i profilaktyka to dziedziny, w których uzdrowiska mogą zrobić przełom i doprowadzić do zmniejszenia nakładów na późniejsze kosztowne leczenia szpitalne.

Jakie możliwości daje w kontekście potrzeb i potencjału polskich gmin uzdrowskowych pula środków unijnych dostępnych w ramach bieżącej perspektywy? Czy jest to przeciwwaga dla coraz bardziej ograniczonych nakładów państwowych na lecniwstwo uzdrowskowe?

– Obecnie na każdym kroku widzimy tablice: „Obiekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej”. Nikogo ten fakt już nie dziwi. Przykładów inwestycji dofinansowanych w ramach środków z Unii Europejskiej w uzdrowskach polskich można byłoby podawać bez końca. W roku 2014 SGU RP zebrało dane na temat inwestycji zrealizowanych przy wsparciu środków unijnych i krajowych przy zapewnionym wkładzie własnym przez jednostki samorządu terytorialnego, osoby prywatne, organizacje pozarządowe i inne podmioty mogące aplikować o środki unijne. Zaskakująca była kwota inwestycji zrealizowanych w gminach uzdrowskowych w latach 2007–2013. Łącznie na infrastrukturę uzdrowskową, turystyczną i kulturalną przeznaczono kwotę ponad 5 mld zł!

Jak widać są to olbrzymie środki, które zupełnie zmieniły wizerunek i postrzeganie uzdrowsk polskich. Te środki spowodowały, że polskie uzdrowska stały się wreszcie konkurencyjne w stosunku do

uzdrowisk europejskich. W dzisiejszych czasach jadąc do uzdrowiska możemy być pewni, że zostaniemy życzliwie przyjęci i profesjonalnie obsłużeni. Możemy być pewni, że oferowane usługi będą na najwyższym poziomie, a wśród licznych atrakcji kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, spa, wellness i beauty zawsze znajdziemy coś dla siebie.

Pozytywne postrzeganie uzdrowisk wyzwoili wśród gmin mających potencjalne walory uzdrowiskowe chęć ubiegania się w pierwszej kolejności o obszar ochrony uzdrowiskowej, a docelowo o status uzdrowiska. SGU RP bardzo wspiera gminy w tym zakresie, ponieważ w naszym kraju są możliwości i jest miejsce dla nowych uzdrowisk. Tych gmin na dzień dzisiejszy jest kilkanaście.

Przed nami kolejna perspektywa finansowa i nowe możliwości umocnienia dobrej pozycji polskich uzdrowisk na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Jesteśmy do niej dobrze przygotowani i bogaci w doświadczenia. To stwarza nadzieje, na takie zainwestowanie w uzdrowiskach, które pozwoli nam na uzyskanie przewagi konkurencyjnej w Europie.

Rozmawiała Magdalena Szczygielska

PROMOCJA

EKO HESTIA SPA

rusza wyścig po ekologiczną nagrodę!

ERGO
HESTIA®

EKO HESTIA SPA

W pierwszym dniu XXIV Kongresu Uzdrowisk Polskich w Inowrocławiu podpisano umowę o współpracy pomiędzy Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń Ergo Hestia SA z siedzibą w Sopocie, a Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowiskowych RP z siedzibą w Krynicy-Zdroju.

Umowa określa wzajemne prawa i obowiązki przy realizacji wspólnego przedsięwzięcia w postaci konkursu organizowanego pod nazwą „EKO HESTIA SPA.” Konkurs ma za zadanie promocję najbardziej nowatorskich i skutecznych samorządowych działań proekologicznych oraz inwestycji, związanych z szeroko rozumia-

ną ochroną środowiska naturalnego oraz promocję marki Ergo Hestia jako przedsiębiorcy wspierającego działania proekologiczne w ramach rozwijania i propagowania świadomości społecznej.

„ERGO Hestia od lat tworzy rozwiązania przełomowe. Chcemy aby wyzwanie, które stawiamy przed gminami uzdrowiskowymi zmobilizowało polskie samorządy do jeszcze większej aktywności na tym polu – podkreślił na konferencji prasowej Arkadiusz Bruliński, rzecznik prasowy Grupy ERGO Hestia. Pomysł ufundowania nagrody EKO HESTIA SPA, promującej najbardziej proekologiczne

gminy uzdrowiskowe w Polsce, to naturalna konsekwencja naszych dotychczasowych działań w sferze ochrony środowiska. Mamy nadzieję, że będzie to również inspiracja do zrównoważonego rozwoju wspieranego przez biznes – dodał Arkadiusz Bruliński. Z kolei Jan Golba zwrócił uwagę, że „Uzdrowiska z natury swojego działania muszą dbać o środowisko naturalne. Wyznacznikiem ich prestiżu jest czyste lecznicze powietrze, lecznicze wody mineralne i rozwiązywane problemy gospodarki śmieciowej i wodno-ściekowej. Dlatego już od wielu lat koncentrują się na inwestycjach, które poprawiają jakość tego środowiska. Dotychczas były to inwestycje, które rozwiązywały problemy ochrony środowiska i tworzyły warunki, aby to środowisko nie było zanieczyszczone. Obecnie jest to już praca nad jego wysoką jakością poprzez wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań proekologicznych. Nagroda jaką ufundowała Grupa ERGO Hestia będzie niewątpliwie dodatkową motywacją do działania, tym bardziej, że nie liczy się w tym przypadku jej wysokość (choć jest niemała), ale sam fakt jej otrzymania i płynący z tego prestiż”.

Konkurs będzie realizowany w cyklach rocznych. W ramach danej edycji będzie przyznawana jedna nagroda „EKO HESTIA SPA” dla jednej polskiej gminy ze statusem uzdrowiska - gminy zrzeszonej w SGU RP. Pierwsza nagroda zostanie przyznana w 2016 roku za działania i inwestycje zakończone do końca roku 2015.

Uczestnicy Konkursu

Uczestnikami konkursu mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, posiadające status gminy uzdrowiskowej w rozumieniu stosownych przepisów.

Zgłoszenia konkursowe

Warunkiem przystąpienia do konkursu jest nadesłanie do siedziby Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP w terminie do dnia 31 stycznia 2016 roku wypełnionego i podpisanego zgłoszenia konkursowego.

Komisja Konkursowa i zasady oceny zgłoszeń

Oceny nadesłanych zgłoszeń konkursowych dokona powołana przez Organizatorów Komisja Konkursowa. Ocenie poddane zostaną inwestycje i działania proekologiczne zrealizowane na przestrzeni lat 2010-2015, zasięg terytorialny inwestycji, zaplanowane i uzyskane efekty ekologiczne, projekty i programy m.in. z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody, aktywizujące społeczność lokalną itp. oraz planowane przeznaczenie środków finansowych pochodzących od Fundatora.

Nagroda w Konkursie

Wartość nagrody „EKO HESTIA SPA” wyniesie każdorazowo 100 tysięcy złotych. Laureat Konkursu musi przeznaczyć otrzymane środki finansowe wyłącznie na sfinansowanie dalszych inwestycji i działań o charakterze proekologicznym na terenie nagrodzonej gminy. Pretendujące do nagrody samorządy będą musiały wcześniej zadeklarować i zaplanować, na co są gotowe przeznaczyć uzyskaną nagrodę. Oprócz nagrody pieniężnej, Laureat Konkursu otrzyma od Fundatora dyplom i statuetkę.

Formularze konkursowe można pobrać ze strony internetowej Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP: www.sgurp.pl

Pytania i wątpliwości związane z konkursem „EKO HESTIA SPA” można zgłaszać na numer fax: 18 477 74 51 lub kierować na adres mailowy biuro@sgurp.pl

UZDROWISKA PO LIFTINGU

HORYNIEC - ZDRÓJ

Horyniec-Zdrój jest niewielką miejscowością położoną w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego na krańcu Południowo-roztoczańskiego Parku Krajobrazowego. Jest coraz bardziej cenionym uzdrowiskiem wyróżniającym się unikalnymi walorami klimatycznymi i krajobrazowymi.

Początki Horyńca sięgają 1444 roku. Przez wieki osada należała do wielu znamienitych rodów szlacheckich Lutostawskich, Gorelowskich, Telefusów, Stadnickich, a według legendy przez pewien czas także do Sobieskich. Król Jan III był tu w swoim zamczku myśliwskim, a królowa Marysieńka korzystała z dobroczynnych kąpeli leczniczych.

W latach 90-tych XVIII wieku Horyniec staje się własnością rodziny Ponińskich,

którzy przyczynili się do wielkiego rozwoju osady. Władają nim przez ponad wiek, aż do roku 1920. Książę Leander Piotr Poniński wybudował w Horyńcu teatr i zapoczątkował zbiory biblioteki, a Aleksander Oskar rozpropagował Horyniec jako miejscowość uzdrowiskową. W końcu XIX wieku dzięki staraniom rodu Ponińskich, a później Karłowskich powstało nowoczesne jak na owe czasy uzdrowisko wyróżniające się doskonałymi źródłami wód siarczkowo-siarkowodorowych i złożami borowin. Właściciele odkryli i zagospodarowali lecznicze źródła, urządzili park zdrojowy, a w nim zakład kąpielowy i pijalnię wód.

Czasy wojny zniweczyły wieloletnie starania właścicieli, doskonale funkcjonujące uzdrowisko, a także pensjonaty, pałac, teatr uległy zniszczeniu. W latach

Łowisko rybne fot. Janusz Urban

50-tych postanowiono odbudować zrujnowany zakład zdrojowy. W 1976 roku Horyniec otrzymał status uzdrowiska, a od 1988 roku funkcjonuje nazwa Horyniec-Zdrój.

Dziś uzdrowisko dysponuje jedną z najnowocześniejszych w Polsce baz sanatoryjno-zabiegowych, które two-

rzą trzy sanatoria: Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS, „Uzdrowisko Horyniec” oraz „Bajka”. Specjalizują się głównie w leczeniu chorób narządu ruchu i schorzeń reumatycznych oraz chorób skóry, przemiany materii, dróg oddechowych i chorób kobiecych. Uzdrowisko jako jedno z niewielu posiada dwa

Pijalnia wód w Parku Zdrojowym. fot. Janusz Urban

naturalne surowce, lecznicze borowiny i wody siarkowo-siarkowodorowe. Zasobne pokłady borowiny to wyjątkowe bogactwo, zwłaszcza że należą do najlepszych w Europie.

W Horyńcu-Zdroju znajduje się nowoczesna kryta pływalnia z odnową biologiczną "Wodny Świat", a także basen leczniczy z wodą siarczkowo-siarkowodorową ze stanowiskami do hydromasażu. Od niedawna można korzystać z uroków parku zdrojowego, który po rewitalizacji oferuje nowoczesną infrastrukturę parkową: pijalnię wód, amfiteatr, aleje spacerowe, fontanny, place zabaw dla dzieci i dużo terenów zielonych.

Turyści przyjeżdżający do Horyńca-Zdroju mogą skorzystać z doskonale przygotowanej bazy noclegowej i coraz większego zaplecza rekreacyjno-sporto-

wego, na które składają się: kryta pływalnia, nowoczesna hala sportowa, korty tenisowe i boiska, stadion sportowy, skatepark, a także łowisko na zalewie w Horyńcu-Zdroju.

W ostatnich latach na terenie gminy powstały liczne ścieżki i szlaki turystyczne, które czekają na miłośników pieszych i rowerowych wędrówek. Przez teren gminy przebiegają szlaki turystyczne m.in.: Szlak rowerowy Green Velo i Nad Brusienką, Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Linii Mołotowa, Szlak Św. Brata Alberta oraz trasy turystyczne gmin Lubaczów i Horyniec-Zdrój.

Horyniec-Zdrój odwiedza tysiące turystów i kuracjuszy. Przyciągają ich doskonałe warunki klimatyczne, rozległe tereny leśne, interesujące zabytki. Uzdrowsko oferuje wspaniałe warunki

Sanatorium uzdrowskie Bajka w Horyńcu-Zdroju. fot. Janusz Urban

*Zespół cerkiewno obronny w Radrużu
fot. Janusz Urban*

ki leczenia i wypoczynku, jak również szczególną atmosferę i gościnność mieszkańców. Specyficzny mikroklimat sprawia, że dobrze czują się tutaj osoby cierpiące na choroby układu krążenia, chorobę wieńcową i nadciśnienie. Rozległe lasy tworzą doskonale warunki do zdrowotnych i rekreacyjnych spacerów i wycieczek rowerowych.

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki kultury, świadczące o bogatej historii tego miejsca, dlatego koniecznie trzeba zobaczyć: najpiękniejszy zespół cerkiewny w Polsce – cerkiew w Radrużu z XVI wieku, wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, kapliczkę leśną w Nowinach Horynieckich – miejsce objawienia Matki Bożej, tajemnicze ruiny monasteru o.o. Bazylianów, zabytkowe, zapomniane cmentarze czy przydrożne krzyże i malownicze kapliczki. W samym Horyńcu-Zdroju zobaczymy zabytkowe obiekty, które zawdzięczamy byłym właścicielom uzdrowiska, pałac Ponińskich, teatr dworski, zespół klasz-

torny z XVIII wieku, kaplica dworska przebudowana na kościół zdrojowy.

Z myślą o turystach i kuracuszach organizowane są liczne imprezy plenerowe, a także małe, kameralne w dawnym teatrze dworskim. Każdego roku odbywają się tu słynne Biesiady Teatralne – Ogólnopolskie Konfrontacje Teatrów Małych Form, które od lat cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem ludzi teatru.

W Gminnym Ośrodku Kultury znajduje się Punkt Informacji Turystycznej, który posiada aktualne dane dotyczące regionu, a w sezonie letnim funkcjonuje wypożyczalnia rowerów i kijków nordic walking.

Horyniec-Zdrój jest miejscem idealnym do wypoczynku i rekreacji dla ludzi, którzy szukają ciszy, czystego powietrza i pięknej okolicy.

Punkt Informacji Turystycznej
ul. Jana III Sobieskiego 4
37-620 Horyniec-Zdrój
tel/fax 16 6313105
e-mail: turinfhoryniec@interia.pl

UZDROWISKA PO LIFTINGU SĘKOWA

Gmina Sękowa położona jest w środkowej części Beskidu Niskiego w powiecie gorlickim. Na południu graniczy ze Słowacją, na wschodzie z województwem podkarpackim, natomiast pozostałe granice tworzy miasto Gorlice oraz gmina Lipinki, gmina Uście Gorlickie i gmina Gorlice. Gmina Sękowa zajmuje obszar o powierzchni 195 km².

O charakterze turystycznym gminy zdecydowały: urokliwe krajobrazy, czystość powietrza, rzek i strumyków, bogactwo fauny i flory, możliwość uprawiania sportów zimowych.

Południowo-wschodnią część obszaru gminy stanowi Magurski Park Narodowy. Tutejszy podgórski klimat służy wypoczynkowi i leczeniu, a rozległe przestrzenie i łagodne, gęsto zalesione wzniesienia stwarzają doskonałe warunki do uprawiania turystyki. Atrakcyjnymi terenami łowieckimi są lasy Puszczy Karpackiej, zaś krystalicznie czyste rzeki i strumienie oraz bogactwo fauny i flory przyciągają miłośników przyrody. Na stokach Magury Wątkowskiej znajduje się **rezerwat Kornuty** z oryginalnymi piaskowcowymi skałkami

dochodzącymi do 25 m wysokości, a ciekawostką jest występujący tu bardzo rzadki motyl niepylak mnemozyna.

Swą rangę turystyczną w dużej mierze gmina zawdzięcza również znacznej ilości zachowanych zabytków historycznych. Są to przede wszystkim budowle sakralne z XVI i XVII wieku oraz **24 cmentarze wojenne** z czasu „operacji gorlickiej” – jednej z najcięższych bitew pierwszej wojny światowej. Za działania konserwatorskie organizacja Europa Nostra z siedzibą w Hadze uhonorowała w 1994 r. prestiżowymi medalami dwa obiekty z parafii Sękowa: drewniany **kościół świętych Filipa i Jakuba** z ok. 1520 r. w Sękowej (chętnie niegdyś rysowany przez Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera i Włodzimierza Tetmajera) oraz drewnianą **cerkiew greckokatolicką Opieki Bogurodzicy** z 1653 r. w Owczarach które następnie zostały wpisane na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO.

Uzdrowiająca moc siarki i borowiny w Uzdrowisku Wapienne

Uzdrowisko Wapienne jest najmniejszym z pośród 45 polskich uzdrowisk. Największym bogactwem Wapiennego są

*Bitwa pod Gorlicami
aut. J. Pięta*

wody siarczkowe. Głównym wskazaniem do stosowania kąpeli w wodach siarczkowych są: choroby układu ruchu o charakterze zwyrodnieniowym, przewlekłe choroby zapalne - zeszytniające zapalenie stawów kręgosłupa, reumatoidalne zapalenie stawów o mniejszej aktywności, niektóre choroby skóry, wybrane choroby układu nerwowego i zespoły bólowe oraz zaburzenia krążenia obwodowego o charakterze miażdżycowym. W Wapienem można poddać się zabiegom z wykorzystaniem eksploatowanej na miejscu borowiny, stosowanej w leczeniu chorób narządów ruchu i chorób kobiecych.

Uzdrowisko oferuje także zabiegi SPA – m.in. usługi pielęgnacyjne dla skóry – Błoto z Morza Martwego, zabiegi z zastoso-

waniem okładów borowinowych, zabiegi z zakresu hydroterapii.

KONDYCJA

Na terenie uzdrowiska znajduje się kompleks basenowy na wolnym powietrzu z podgrzewaną wodą. Dostępny jest również zespół boisk sportowo – rekreacyjnych, w skład kompleksu wchodzi boiska do piłki nożnej, piłki ręcznej, koszykówki, siatkówki i kometki. Do dyspozycji gości i kuracjuszy pozostawiony jest także kort tenisowy, wypożyczalnia sprzętu sportowo-rekreacyjnego i gier stolikowych.

Na przejażdżki konne zaprasza Stadnia Koni Huculskich w Gładyszowie.

Na stokach Magury Małostowskiej w pobliżu schroniska znajduje się czteroosobowa kolej linowa (www.skiparkmagura).

*Dom zdrojowy
aut. K. Matusik*

eu) z trasą zjazdową o długości 1400 m oraz nartostradą o długości ok. 3 km. Na nartach można również zjeżdżać po łagodniejszych stokach w Małastowie i Sękowej.

Turystyka aktywna

Teren gminy Sękowa pokryty jest gęstą siecią oznakowanych szlaków turystycznych zachęających do wypraw pieszych i rowerowych, konnych, narciarskich po trasach prowadzących przez najpiękniejsze i najciekawsze zakątki.

Najważniejsze szlaki turystyczne to: szlak czerwony – **Zdynia – Popowe Wierchy – Wołowiec – baczówka PTTK w Bartnem – Magura Wątkowska – Kąty** (główny szlak beskidzki włączony do międzynarodowego szlaku przyjaźni Eisenach-Budapeszt), szlak zielony I – **Gorlice – Łysola – Męcina Wielka – Wapienne – Magura Witkowska** – do szlaku czerwonego, szlak zielony II – **Szymbark – Magura Małastowska – Smerekowiec**

Uzdrowisko Wapienne

Zabiegi - kąpiel

REFERATY

dr hab. Tomasz Wołowicz, Zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju,

Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

dr Dariusz Reško, Burmistrz Krynicy-Zdroju,

Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości elementów konstrukcyjnych farm fotowoltaicznych (modułów fotowoltaicznych)

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości elementów konstrukcyjnych farm fotowoltaicznych (modułów fotowoltaicznych)¹

Streszczenie

Istota problemu sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, jaka powinna być kwalifikacja podatkowa w zakresie podatku od nieruchomości farmy fotowoltaicznej, jako konstrukcji składającej się z modułów fotowoltaicznych – zamontowanych na stelażach stalowych lub aluminiowych nad gruntem – oraz przetwornic (inwerterów) i trafostacji elektroenergetycznych (transformatorów) z przyłączem do lokalnej linii średniego napięcia². System taki

jest następnie mocowany do gruntu za pomocą różnorodnych kotew, palowania, jak i płyt betonowych. Sposób mocowania ma umożliwiać wymontowywanie ogniów w razie potrzeby oraz wymianę na inne urządzenia prądowórcze. Pojawia się pytanie czy tak skonstruowaną elektrownię fotowoltaiczną w całości lub części, należy zakwalifikować jako budowlę w rozumieniu przepisów art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: upol). Artykuł udowadnia, iż panele (moduły, ogniwa) fotowoltaiczne nie mogą być opodatkowane podatkiem od nieruchomości. Opodatkowaniu podlegają wyłącznie budowle, którymi są same fundamenty analizowanych konstrukcji.

1. Artykuł powstał na podstawie wyroków: I SA/Sz 216/14 – Wyrok WSA w Szczecinie z 2014-08-06 oraz I SA/Op 327/14 – Wyrok WSA w Opolu z 2014-06-13.

2. Zob. art. 2 ust. 1a pkt 3a w zw. z art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia

1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613 ze zm.).

Słowa kluczowe: farma fotowoltaiczna, podatek od nieruchomości, budowla, urządzenie budowlane

Summary

The essence of the problem boils down to the question of what should be tax classification of the real estate tax photovoltaic farm, a construction consisting of photovoltaic modules - mounted on racks of steel or aluminum above the ground - and converters (inverters) and transformer stations of power (transformers) with a connection to the local medium-voltage lines. Such a system is then attached to the ground using a variety of anchors, piling and concrete slabs. The method of attachment is to enable dismounting of cells when needed and exchanges on other equipment sets. The question arises whether such a photovoltaic power plant constructed in whole or in part, must be regarded as a building within the Act on Local Taxes and Charges. Paper proves that the photovoltaic panels (modules, cells) not be taxed as a property.

Keywords: photovoltaic farm, property tax, building, construction unit

Panele fotowoltaiczne

Panele (ogniwa) fotowoltaiczne są to elementy krzemowych płyt półprzewodnikowych, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej. Panele (ogniwa) fotowoltaiczne należą do kategorii odnawialnych źródeł energii. Przedmiotowe urządzenia mocowane są do gruntu za pomocą specjalnego systemu kotew, palowania, czy też za pomocą płyt betonowych. Sposób przytwierdzenia umożliwia w razie potrzeby wymontowanie ogniw, jak również ich wymianę na inne urządzenia prądotwórcze, nie powodując przy tym uszczerbku dla całości inwestycji. Zatem należy przyjąć, iż panele (ogniwa) fotowoltaiczne posiadają część budowlaną (kotwy, palowanie, betonowa płyta), do której zamocowane są w sposób umożliwiający demontaż urządzenia techniczne (panele fotowoltaiczne).

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

W ramach art. 2 ust. 1 upol uregulowany został zakres przedmiotowy podatku od nieruchomości, któremu podlegają nieruchomości i obiekty budowlane: grunty, budynki lub ich części oraz budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ustawodawca, określając przedmiot podatku od nieruchomości, wskazuje na konkretny katalog przedmiotów objętych opodatkowaniem, w tym na budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, przy czym na potrzeby opodatkowania podatkiem od nieruchomości, ustawodawca wprowadził w art. 1a ust. 1 pkt. 2 upol legalną definicję budowli. Zgodnie z tą definicją za budowlę należy rozumieć obiekt budowlany w rozumieniu przepisów Prawa Budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów Prawa Budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Obowiązująca na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych definicja budowli ma charakter przesądzający w sprawach dotyczących podatku od nieruchomości i chociaż zbudowana została w oparciu o odesłanie również do terminów użytych w ustawie Prawo Budowlane, to jednakże odesłanie to odnosi się tylko do dwóch pojęć, a mianowicie: obiektu budowlanego niebędącego budynkiem lub obiektem małej architektury oraz urządzenia budowlanego. Jak podkreśla się wielokrotnie w piśmiennictwie z uwagi na przyjętą w ramach art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. konstrukcję definicji budowli, obowiązującą na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zasadnicze znaczenie przy jej definiowaniu ma definicja „obektu budowlanego” i „urządzenia budowlanego” w rozumieniu prawa budowlanego³.

Przepisy prawa budowlanego

Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 2 upol wynika, że budowla, to obiekt budowlany

³ Zob.: L. Etel, Podatek od nieruchomości. Komentarz. Warszawa 2012 r., s. 30 i nast.

w rozumieniu przepisów ustawy prawo budowlane (dalej: upb), niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z przeznaczeniem. Zatem przepis ten wymienia dwie kategorie: obiekt budowlany i urządzenie budowlane. Dla dalszej definicji wskazany przepis odsyła wprost do przepisów upb, które w art. 3 pkt 1 stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o obiekcie budowlanym, należy przez to rozumieć:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno - użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
- c) obiekt małej architektury.

Definicja obiektu budowlanego zatem odwołuje się do pojęcia budowli, przez którą stosownie do treści art. 3 pkt 3 upb należy rozumieć każdy obiekt niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, naziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych, elektrowni jądrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

Urządzenie budowlane zostało zaś zdefiniowane w art. 3 pkt. 9 upb, jako urządzenie techniczne związane z obiektem budowlanym zapewniające możliwość

użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu i gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki. Jako, że moduły fotowoltaiczne, inwertery i transformatory nie są związane z obiektem budowlanym, zatem nie można ich uznać za urządzenia budowlane. Należy zatem dokonać analizy, czy moduły fotowoltaiczne, inwertery i transformatory są budowlą w rozumieniu art. 3 pkt 3 upb. Definicja legalna budowli zawarta we wskazanym przepisie jest zbudowana z kilku elementów:

- 1. budowla - to każdy obiekt budowlany,
- 2. z obiektów budowlanych zostały wyłączone obiekty budowlane niebędące budynkami lub obiektami małej architektury, jako stanowiące odrębne kategorie,
- 3. art. 3 pkt. 3 upb zawiera przykładowy katalog obiektów budowlanych,
- 4. budowle to także części budowlane urządzeń technicznych oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składające się na całość użytkową.

Zauważyć należy, że w żadnym z katalogów ani obiektów budowlanych, ani części budowlanych urządzeń technicznych nie zostały w sposób wyraźny wymienione panele czy ogniwa fotowoltaiczne. Jednak oba katalogi zarówno obiektów budowlanych, jak i części budowlanych urządzeń technicznych mają charakter otwarty. Oceny kwalifikacji modułów fotowoltaicznych, inwerterów i transformatorów zatem należy dokonać o oparciu następujące kryteria: budowę, wygląd oraz funkcję jaką spełniają. Żadne z tych kryteriów nie są wspólne dla powyższych urządzeń i wymienionych przykładowo obiektów budowlanych, zwłaszcza wskazać należy, że przykładowo wskazane obiekty nie są ani z budowy, ani z wyglądu zbliżone do ww. urządzeń, ponadto spełniają różne funkcje, a żaden z przykładów nie spełnia funkcji zamiany energii słonecznej na elektryczną, ani też zamiany innej energii. Kryterium zamiany, czy wytwarzania energii występuje natomiast w przykładach

urządzeń technicznych, których części budowlane stanowią budowle. Kotły i piece przemysłowe służą bowiem do wytwarzania energii cieplnej, a elektrownie wiatrowe i elektrownie jądrowe służą wytwarzaniu energii elektrycznej. Wytwarzaniu energii elektrycznej służą także panele fotowoltaiczne. Ponadto wskazać należy, że tak samo jak w przypadku elektrowni wiatrowych w przypadku paneli mamy do czynienia z odnawialnym źródłem energii. Wskazać także należy, że opisana przez wnioskodawcę w stanie faktycznym budowa modułu fotowoltanicznego zakłada łatwość jego demontażu i możliwość zamiany jego na inny element prądotwórczy. Cecha ta wyraźnie odróżnia moduły fotowoltaiczne od przykładów obiektów budowlanych. Dodatkowo wskazać należy, że obecnie po zmianie art. 3 pkt. 3 upb dokonanej ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U, Nr 165, poz. 1364), nie ma wątpliwości co do tego, że elektrownia wiatrowa jest urządzeniem technicznym w skład którego wchodzi część budowlana i właśnie ta część jest budowlą.

W ramach regulacji art. 3 pkt 3 upb ustawodawca definiując pojęcie budowli, uznał, że stanowią nią wyłącznie części budowlane urządzeń technicznych takich jak kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych. Z tych też powodów, ugruntowana już została linia orzecznicza, że w odniesieniu do elektrowni wiatrowych, zasadne jest przyjęcie stanowiska, że stanowi ona w całości urządzenie techniczne, a budowlą są tylko jej części budowlane. W konsekwencji takiej regulacji prawnej art. 3 pkt 3 upb, „cała” elektrownia wiatrowa jako określony obiekt budowlany nie może być budowlą, bo to znaczyłoby, że obiekt ten składa się z innych obiektów budowlanych. Skoro zatem sam ustawodawca w tym przypadku jako budowlę zdefiniował tylko część budowlaną elektrowni wiatrowej, to w rezultacie przesądził, że dla celów opodatkowania podatkiem od nieruchomości, budowla nie musi stanowić całości użytkowej, a opodatkowaniu podlega tylko „sama” część budow-

lana takiego urządzenia technicznego. Konsekwencją określenia przez samego ustawodawcę elektrowni wiatrowej jako urządzenia technicznego jest brak podstaw do uznania jej równolegle za urządzenie budowlane, o którym mowa w art. 1a pkt. 2 w związku z art. 2 ust.1 pkt. 3 upol jako o przedmiocie opodatkowania. Tym samym nie zostały zaliczone do budowli urządzenia bezpośrednio służące wytwarzaniu energii elektrycznej (turbina, gondola i inne urządzenia znajdujące się w gondoli), a to w konsekwencji prowadzi do konkluzji, że nie podlegają one opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości, natomiast podatkowi temu podlegają tylko części budowlane elektrowni wiatrowej czyli fundamenty i maszt⁴. Wprawdzie, co należy podkreślić, przywołany wyżej pogląd dotyczy wyłącznie kwestii związanych ze sposobem opodatkowania elektrowni wiatrowych, jednakże z uwagi na specyfikę dokonanej przez ustawodawcę konstrukcji definicji budowli na gruncie art. 3 pkt 3 upb, powyższe rozważania, są adekwatne także do oceny sposobu opodatkowania podatkiem od nieruchomości paneli (ogniwi) fotowoltaicznych. Należy zauważyć, że dokonane przez ustawodawcę w ramach art. 3 pkt 3 upb wymienienie poszczególnych części budowlanych urządzeń technicznych nie stanowi zamkniętego katalogu, gdyż w tej samej regulacji przewidziano także możliwość istnienia innych, niewymienionych wprost z nazwy jak elektrownie wiatrowe, urządzeń technicznych, które również mogą mieć wydzieloną (odrębną) część budowlaną. Odwołanie do elektrowni wiatrowej, wydaje się być zasadne ze względu na funkcję urządzeń wytwarzających energię elektryczną tak jak moduły fotowoltaniczne⁵.

W przypadku elektrowni wiatrowych bezpośrednio wytwarzaniu energii elektrycznej służy generator (turbina), wirnik ze skrzydłami, skrzynia biegów, komputer sterujący, transformator, rozdzielnia ener-

⁴ Por. między innymi wyrok NSA z dnia 15.05.2012r. sygn. akt II FSK 2132/10 publ. CBOSA- <http://orzeczenia.nsa.gov.pl> - jak również dalej przywołane orzecznictwo sądów administracyjnych.

⁵ Na takie stanowisko wskazuje także ugruntowana linia orzecznicza wyrażająca się choćby w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 stycznia 2010 r. w sprawie II FSK 1101/08 (dostępne na www.orzeczenia.nsa.gov.pl).

getyczna, instalacja alarmowa zdalnego sterowania, zaś w „elektrowniach słonecznych” panele (ogniwa) fotowoltaiczne będące elementami krzemowych płyt półprzewodnikowych, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej. W obu też rodzajach elektrowni elementy służące do bezpośredniego wytwarzania energii elektrycznej dla celów ich stabilnego montażu posiadają odrębną wydzieloną część budowlaną. W przypadku elektrowni wiatrowych są to fundamenty, maszty, wieże, słupy, natomiast w odniesieniu do elektrowni słonecznych, jak wynika z opisu stanu faktycznego zawartego we wniosku: kotwy, betonowe płyty, palowanie. W jednym i drugim przypadku przeznaczenie części budowlanej jest tożsame. Stanowią one umocowane dla elementów bezpośrednio służącym wytwarzaniu energii elektrycznej, które w razie potrzeby mogą być wymontowane, jak również zastępowane innymi urządzeniami prądotwórczymi, bez uszczerbku dla całości inwestycji. Dodatkowo należy podkreślić, że panel fotowoltaiczny mogą być również mocowane na dachach budynków (obiektów budowlanych) które zapewniają dodatkowe źródło energii elektrycznej, czy też służą wytwarzaniu energii elektrycznej celem jej wprowadzenia do sieci energetycznej. Dlatego też, ze względu na różnorodność sposobu mocowania ogniw fotowoltaicznych: dachy lub ściany budynków, płyty fundamentowe, stopy fundamentowe, kotwy czy też jakiegokolwiek inne elementy konstrukcyjne spełniające funkcje stabilizujące urządzenie, pozwalając na jego bezpieczne i użytkowe wykorzystanie, zasadnym jest uznanie, że w świetle art. 3 ust 3 upb panele (ogniwa) fotowoltaiczne, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej, stanowią urządzenia techniczne nie mogące być przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a opodatkowaniu podlegać będą wyłącznie jako budowla ich fundamenty (trwałe mocowanie) jako odrębna część przedmiotów składająca się na całość użytkową.

Należy zatem stwierdzić, iż budowla modułów fotowoltaicznych, które są elementami krzemowych płyt półprzewodnikowych zamocowanymi do gruntu za pomocą specjalnego systemu kotew, palowania, czy płyt betonowych, oraz funkcja jaką spełniają - zamiana energii słonecznej na elektryczną, sprawiają że należy za budowlę uznać jedynie ich części budowlane. W konsekwencji w takim zakresie podlegają podatkowi od nieruchomości⁶.

Podsumowanie

Części urządzeń technicznych, takie jak panele lub ogniwa fotowoltaiczne elektrowni słonecznej, nie podlegają podatkowi od nieruchomości. Oznacza to, że jedynie elementy budowlane farmy fotowoltaicznej oraz sieć uzbrojenia terenu związana z taką farmą może podlegać opodatkowaniu. Ma to istotne znaczenie, bowiem w przypadku budowli podstawą opodatkowania jest ich wartość początkowa. Skoro w wartości tej nie uwzględnia się takich elementów jak panele i ogniwa fotowoltaiczne, to podatek od nieruchomości będzie znacznie niższy. W przypadku opodatkowania farm fotowoltaicznych można posłużyć się analogią do elektrowni wiatrowych, w odniesieniu do których budowlą są wyłącznie części budowlane urządzeń technicznych np. kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych. Elektrownia wiatrowa w całości stanowi urządzenie techniczne, a budowlą są tylko jej części budowlane. Zatem „cała” elektrownia wiatrowa, jako określony obiekt budowlany nie może być budowlą, bo to oznaczałoby, że obiekt ten składa się z innych obiektów budowlanych. Skoro ustawodawca zdefiniował budowlę jako część budowlaną elektrowni wiatrowej, to przesądził, iż dla celów opodatkowania podatkiem od nieruchomości budowla nie musi stanowić całości użytkowej, a opodatkowaniu podlega tylko sama część budowlana takiego urządzenia technicznego. Zaprezentowa-

⁶ Por. wyrok WSA w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt I SA/Sz 855/13, wyrok WSA w Szczecinie z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. akt I SA/Sz 854/13, wyrok WSA w Opolu z dnia 13 czerwca 2014 r., sygn. akt I SA/Op 327/14, dostępne na www.orzeczenia.nsa.gov.pl.

ne podejście można w całości odnieść do oceny sposobu opodatkowania podatkami od nieruchomości ogniw (paneli) fotowoltaicznych. Zatem w świetle art. 3 ust 3 prawa budowlanego panele (ogniwa) fotowoltaiczne, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej, stanowią urządzenia techniczne nie mogące być przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a opodatkowaniu tym podatkiem podlegać będą wyłącznie jako budowla ich fundamenty (trwałe mocowanie), jako odrębna część przedmiotów składająca się na całość użytkową⁷. Istotnym wydaje się być także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 kwietnia 2013r.⁸ „przy całej różnorodności form i rodzajów wytworów myśli ludzkiej, z jakimi można się zetknąć w rzeczywistości gospodarczej, nie są odosobnione przypadki przypisywania różnych określeń i nazw w odniesieniu do obiektów o tożsamym przeznaczeniu oraz porównywalnych cechach i parametrach technicznych. W istocie zatem możliwe są sytuacje, w których obiektom posiadającym wszystkie cechy konkretnych budowli, wyszczególnionych w art. 3 pkt 3 upb, nadawane będzie inne oznaczenie. W takim przypadku - ustalenie rzeczywistych cech i funkcji ocenianego obiektu, w kontekście istotnych parametrów funkcjonalnych i technicznych budowli, wyszczególnionych w art. 3 pkt 3 u.p.b., może wymagać wiadomości specjalnych, czego konsekwencją winno być powołanie przez organ na biegłego osoby dysponującej takimi wiadomościami, w celu wydania opinii (art. 197 § 1 o.p.)”.

Bibliografia

L. Etel, Podatek od nieruchomości. Komentarz. Warszawa 2012 r.

Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613 ze zm.).

Wyrok ISA/Sz 216/14 - Wyrok WSA w Szczecinie z 2014-08-06

Wyrok I SA/Op 327/14 - Wyrok WSA

w Opolu z 2014-06-13.

Wyrok NSA z dnia 15.05.2012r. sygn. akt II FSK 2132/10.

Wyrok NSA z dnia 5 stycznia 2010 r. w sprawie II FSK 1101/08.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt I SA/Sz 855/13.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 9 stycznia 2014 r., sygn. akt I SA/Sz 854/13.

Wyrok WSA w Opolu z dnia 13 czerwca 2014 r., sygn. akt I SA/Op 327/14.

⁷ Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt. 2 upol. w związku z art. 3 pkt. 3 i pkt. 9 pb oraz art. 4 ust 1 pkt. 3 upol.

⁸ Sygn. akt II FSK 3004/11,

REFERATY

Tomasz Wołowicz, Zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju

Dariusz Reško, Burmistrz Krynicy-Zdroju

Umarzanie dotacji budżetowej jako należności publiczno-prawnej

Streszczenie

Umorzenie dotacji budżetowej, jako należności publiczno-prawnej może nastąpić (zgodnie a przepisami ustawy o finansach publicznych – dalej: ufp)¹ wyłącznie w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub ekonomicznymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika oraz uzasadnionym interesem Skarbu państwa.

Słowa kluczowe: dotacja, ulga, umorzenie, finanse publiczne

Summary

Request of public grant relief as a budget subsidies as public can receivables under provisions of the Law on Public Finance only in cases justified by social or

economic circumstances, in particular the debtor's ability to pay and the legitimate interest of the State Treasury.

Keywords: grant, relief, extinction, public finance

Należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny

Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt. 5 ufp należności mogą być umarzane w całości, jeżeli zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny. Art. 55 ufp stanowi, iż należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające organom administracji rządowej, państwowym jednostkom budżetowym i państwowym funduszom celowym, mogą być umarzane w całości albo w części lub ich spłata

1. Ustawa z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 885.

może być odraczana lub rozkładana na raty. Ustawa wprowadza zamknięty katalog ulg w spłacie należności pieniężnych, jakie mogą stosować określone w nim jednostki. Umorzenie należności pieniężnej oznacza zwolnienie dłużnika z obowiązku spełnienia świadczenia wobec jednostki sektora finansów publicznych i skutkuje odstąpieniem od dochodzenia tej należności. Należność pieniężna może być umorzona w całości lub w części, jeśli zastosowanie innej ulgi byłoby niewystarczające lub niemożliwe. Umorzenie należności, z uwagi na swój nadzwyczajny charakter, służyć powinno przejściowo do odzyskania równowagi finansowej lub płynności dłużnika, a nie być trwałą formą jego subsydiowania. Nie ma przeszkód, by w przypadku braku możliwości zaspokojenia należności w formie pieniężnej doszło do zamiany należności, na wniosek dłużnika, na świadczenie rzeczowe lub usługi, odpowiadające wartości należności². Zatem organy powinny prowadzić postępowanie dowodowe, zmierzające do ustalenia sytuacji finansowej skarżącego, w tym m.in. jego możliwości płatniczych. By w pełni rozważyć wystąpienie indywidualnego interesu dłużnika nie wystarczy oprzeć się tylko na ustaleniach dotyczących stanu majątkowego oraz bieżących wpływów, nie ustalając faktycznej sytuacji finansowej zobowiązanego, na którą wpływ – oprócz dochodów – ma również wielkość stałych obciążeń i zobowiązań dłużnika³. Organ podejmuje decyzję o ewentualnym umorzeniu po analizie przedstawionych dowodów w sprawie i ocenie, czy w indywidualnym przypadku zasługują na uwzględnienie. Poza tym swobodę wyboru rozstrzygnięcia organu ogranicza wyrażona w art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej: kpa) zasada uwzględniania z urzędu interesu publicznego (społecznego) lub słusznego interesu strony.

Interes publiczny i interes strony

Zasada ta obliuguje organ do podjęcia

decyzji w sprawie po dokładnym wyważeniu wchodzących w grę konkurujących ze sobą wartości ogólnospołecznych i indywidualnych. Art. 7 kpa - wprowadzający zasadę uwzględniania z urzędu interesu społecznego i słusznego interesu obywateli - nie określa hierarchii tych wartości ani też zasad rozstrzygania konfliktów między nimi. Z punktu widzenia struktury i celów postępowania administracyjnego można przyjąć, że wymienione w tym artykule interesy są prawnie równorzędne, co oznacza, iż w procesie wykładni norm proceduralnych organ administracji publicznej nie może kierować się założoną a priori hierarchią tych interesów. Ogólnie można stwierdzić, iż powyższy przepis nakłada na organy prowadzące postępowanie obowiązek harmonizowania interesu publicznego i interesu indywidualnego, jeżeli są one w konkretnym przypadku ze sobą sprzeczne. W orzecznictwie sądowym wypowiediano się na temat relacji między interesem społecznym, a słusznym interesem strony w ten sposób, że uznawano w istocie dominację interesu społecznego nad słusznym interesem strony⁴. W obowiązującym stanie prawnym tzw. uznanie administracyjne utraciło swój dotychczasowy charakter. Zakres swobody organu administracji, wynikający z przepisów prawa materialnego, jest obecnie ograniczony ogólnymi zasadami postępowania administracyjnego, określonymi w art. 7 i innych przepisach kpa⁵.

Postępowanie dowodowe

W postępowaniu administracyjnym o udzielenie ulgi, prowadzonym przez Wojewodę, strona takiego postępowania, czyli gmina jest zobligowana przedstawić wszelkie dokumenty i materiały niezbędne do dokonania kompleksowej oceny sytuacji materialnej i finansowej. Do dokumentów takich należy zaliczyć: sprawozdania z wykonania budżetu, wieloletnia prognoza finansowa, sprawozdania o stanie zobowiązań i należności, sprawozdania o nadwyżce i deficycie,

2. Lipiec-Warzecha L., Komentarz do art. 55 ustawy o finansach publicznych, ABC, 2011, stan prawny: 02.15.2011, komentarz www.lex.pl

3. Por. m.in. wyrok WSA w Białymstoku z dnia 7 czerwca 2006 r., I SA/Bk 150/06, LEX nr 194209).

4. Por. wyrok NSA z dnia 18 stycznia 1995 r., SA/Wr 1386/94, POP 1996, z. 6, s. 181.

5. Jaśkowska M., Wróbel A., Komentarz aktualizowany do art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego. LEX/el., 2015, stan prawny: 2015.02.01

a także wszelkie inne informacje i dokumenty pozwalające dokładnie zbadać stan faktyczny, mając na uwadze szczególnie rolę w decyzji uznaniowej jej zgodności z interesem społecznym i interesem obywatela. W ramach postępowania administracyjnego prowadzonego Wojewoda wykorzystuje w praktyce pewne wskaźniki należące do grupy wskaźników rekomendowanych przez Ministerstwo Finansów, jako pomocne przy ocenie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. W ramach analizy wskaźnikowej organ prowadzący postępowanie o udzielenie ulgi ocenia udział dochodów bieżących oraz dochodów własnych w dochodach ogółem gminy. Dochody własne są traktowane jako wyznacznik zamożności gminy oraz podstawowe źródło informacji o jej kondycji finansowej. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jest miarą samodzielności dochodowej j.s.t. Im wskaźnik dochodów własnych jest wyższy, tym większa niezależność budżetu j.s.t. od transferów z budżetu państwa. Dochody własne gminy obejmują wszystkie dochody gminy z wyjątkiem subwencji ogólnych i dotacji celowych. Do źródeł dochodów własnych gminy należą między innymi: wpływy z podatków, opłat budżetowych oraz dochody z majątku gminy. Dodatkowo istotnym źródłem dochodów własnych gmin są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych. Jeśli organ prowadzący postępowanie o udzielenie ulgi stwierdzi wypracowanie przez gminę nadwyżki operacyjnej, rozumianej jako różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, określona jako wynik bieżący, który w przypadku osiągnięcia wartości dodatnich określany jest jako nadwyżka operacyjna, będzie to pozytywne zjawisko w gospodarce finansowej gminy. Należy pamiętać, iż występowanie nadwyżki operacyjnej nie przesądza jeszcze o dobrej kondycji finansowej gminy. Przy czym powinna być ono istotnym kryterium badania zdolności kredytowej gminy, a także znaczącym parametrem analiz

dotyczących zadłużenia. Jeżeli gmina przez kolejne lata generuje dodatnią wartość wyniku bieżącego (nadwyżka operacyjna), oznacza to, iż gmina posiada zdolności i możliwości do terminowej spłaty zaciągniętych wcześniej zobowiązań oraz do finansowania wydatków o charakterze inwestycyjnym. Jeśli udział nadwyżki operacyjnej przyjmuje wartości dodatnie oznacza to, iż gmina ma zdolność pełnego pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi, bez udziału dochodów z majątku gminy, przy możliwości zwiększenia wydatków bieżących o określony procent nadwyżki operacyjnej⁶. Wysoki wskaźnik samofinansowania oznacza lepszą sytuację finansową gminy. Wydatki majątkowe są podstawową formą wspierania przedsiębiorczości przez gminy, a ich wysokość stanowi wypadkową lokalnych potrzeb i możliwości ich zaspokajania. To właśnie działania inwestycyjne, których finansowym odzwierciedleniem jest wielkość ponoszonych przez gminy wydatków inwestycyjnych, stanowią podstawowy czynnik rozwoju lokalnego. Trudno będzie zatem uzyskać przez gminę umorzenie dotacji budżetowej w sytuacji, gdy gmina generuje od kilku lat nadwyżkę operacyjną, a udział tej nadwyżki w dochodach ogółem gminy przyjmuje wartości dodatnie. Oznaczać to będzie, iż zadania własne gminy są realizowane z uzyskanych dochodów bieżących, przy jednoczesnej możliwości zwiększenia nieplanowanych wydatków bieżących (istotny jest również poziom zadłużenia gminy w stosunku do wykonanych i planowanych dochodów). Istotny wydaje się być także być wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin (G), stanowiący podstawę do wyliczania subwencji ogólnej. Wysoka wartość wskaźnika świadczy o dobrej sytuacji finansowej gminy.

Uznaniowość decyzji

Decyzja o umorzeniu dotacji budżetowej wydana na podstawie art. 56 ust.

6. Jeżeli np. udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem wynosi 3%, to o taki sam poziom istnieje możliwość zwiększenia wydatków bieżących przez gminę.

1 pkt. 5 ufp ma charakter uznaniowy. To od decyzji organu zależy czy uzna, że w konkretnej sprawie zachodzą przesłanki ważnego interesu dłużnika lub interesu publicznego. Jednocześnie wystąpienie tych przesłanek nie musi oznaczać pozytywnej decyzji organu (Wojewody), bowiem jest on uprawniony do rozważenia, czy w ogóle, a jeśli tak, to w jakiej części zaległość może być umorzona. Pojęcia ważny interes dłużnika oraz interes publiczny są pojęciami nieostrymi, mają zatem charakter klauzul generalnych, co powoduje, że ich treść powinna być oceniana sprawy⁷. Ważny interes podatnika jest przesłanką związaną bezpośrednio z sytuacją określonego podmiotu. Powód ten musi być na tyle istotny i wyjątkowy, aby jego pominięcie przyniosło dla tego podmiotu wyraźnie dostrzegalne negatywne skutki. W przypadku podmiotów nie będących osobami fizycznymi, co do których nie wchodzi w grę skutki w sferach takich zdrowie, rodzina, edukacja, negatywne skutki przejawiać się będą z reguły w sferze ekonomicznej wpływając na zdolność konkurencji, wywiązywanie się z różnego rodzaju zobowiązań, a mogąc też prowadzić do likwidacji podmiotu. Pozostawienie przez ustawodawcę organom podatkowym w wyżej wskazanym przepisie wyłącznej kompetencji dla dokonania oceny, czy okoliczności faktyczne konkretnej sprawy przemawiają za ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym w umorzeniu zaległości podatkowych, oznacza, że organ podatkowy dysponuje także pewnym zakresem swobody zarówno w wykładni pojęć: ważny interes podatnika i interes publiczny (ustawa pojęć tych nie definiuje) jak i podjęcia ostatecznej decyzji o zastosowaniu ulgi. Nawet zaistnienie w okolicznościach konkretnej sprawy przesłanki ważnego interesu podatnika może skutkować zatem rozstrzygnięciem negatywnym dla podatnika⁸. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego utrwalony jest pogląd, że skoro umorzenie zaległości jest instytucją nadzwyczajną, to

tym samym przypadki społeczne i gospodarcze muszą posiadać tę samą cechę. Zatem za stosowaniem ulgi w postaci umorzenia zaległości przemawiać będą takie sytuacje, które niezależne są od sposobu postępowania podatnika, bądź spowodowane są działaniem czynników, na które podatnik nie mógł mieć wpływu⁹.

O istnieniu ważnego interesu podatnika (organu) decydują zobiektywizowane kryteria, na podstawie których organ rozstrzyga o umorzeniu, bądź nie zaległości podatkowej (dotacji). Ważnego interesu publicznego nie powinno się utożsamiać z subiektywnym przekonaniem o potrzebie umorzenia zaległości podatkowej (dotacji). W doktrynie przyjmuje się, że przez ważny interes podatnika należy rozumieć nadzwyczajne względy, które mogłyby zachwiać podstawą egzystencji podatnika (lub możliwością realizacji np. zadań własnych przez gminę)¹⁰.

Wnioski

Przyznanie gminie ulgi w spłacie należności budżetowej o charakterze publiczno-prawnym z tytułu dotacji powinno być dokonywane z powodów na tyle istotnych, aby zdecydowanie wyróżniały one sytuację gminy w porównaniu z innymi, na których spoczywają podobne obowiązki. Mając na uwadze cel fiskalny, jako nadrzędny cel finansów publicznych, instytucja umorzenia powinna mieć charakter nadzwyczajny i dotyczyć z jednej strony sytuacji w której znalazła się strona, a także sytuacji ekonomicznej i materialnej gminy. Wydaje się, iż niewystracającym argumentem będzie powołanie się gminy na jej ogólne trudności finansowe, bowiem nie każde trudności finansowe mogą uzasadniać zastosowanie ulgi w postaci umorzenia należności, lecz tylko takie, które w konkretnych okolicznościach wiązałyby się z zagrożeniem dla istotnego interesu zobowiązanego. Oznacza to, że za umorzeniem zaległości (dotacji) przemawiać będą sytuacje niezależne od sposobu postępowania strony i spowo-

7. Rozstrzygnięcie Nadzorcę Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2010 r. znak: NK.II.0911/2412/10.

8. Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 19 maja 2010 r. sygn.akt I SA/Sz 110/2010.

9. Wyrok NSA w Warszawie z dnia 20 marca 2002 r. sygn.akt I SA/Gd 1563/99.

10. Por. wyrok NSA w Warszawie z dnia 22 kwietnia 1999 r. sygn.akt SA/Sz 850/98, POP 2000 nr 6, poz. 168.

dowane działaniem czynników, na które strona nie mogła mieć wpływu (zdarzenia nieprzewidziane, losowe). Dla właściwej oceny sytuacji konieczne jest ustalenie sytuacji finansowej gminy, jednakże nie może ona stanowić jedynej przesłanki podejmowanej decyzji o umorzeniu dotacji.

Bibliografia:

Jaśkowska M. Wróbel A. Komentarz aktualizowany do art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego. LEX/el., 2015, stan prawny: 2015.02.01

Lipiec-Warzecha L., Komentarz do art. 55 ustawy o finansach publicznych, ABC, 2011, stan prawny: 02.15.2011, komentarz www.lex.pl

Rozstrzygnięcie Nadzorcze Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2010 r. znak: NK.II.0911/2412/10.

Ustawa z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 885.

Wyrok WSA w Białymstoku z dnia 7 czerwca 2006 r., I SA/Bk 150/06, LEX nr 194209).

Wyrok NSA z dnia 18 stycznia 1995 r., SA/Wr 1386/94, POP 1996, z. 6, s. 181.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 19 maja 2010 r. sygn.akt I SA/Sz 110/2010.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 20 marca 2002 r. sygn.akt I SA/Gd 1563/99.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 22 kwietnia 1999 r. sygn.akt SA/Sz 850/98, POP 2000 nr 6, poz. 168.

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 3 czerwca 2014 r. sygn.akt III SA/Po 1780/13/

